RAMINGSTOELICHTINGEN

Toelichtingen op de ramingen van de budgettaire effecten
van de wetsvoorstellen uit het

pakket Belastingplan 2027

1 Inhoud

1 Inhoud 2

2 Inleiding 3

3 Wetsvoorstel Belastingplan 2027 en 1e nota van wijziging 4
3.1 Technische invulling koopkrachtpakket 5
3.2 Beperkt toepassen tabelcorrectiefactor inkomstenbelasting 6
3.3 Compensatie zorgpremies via inkomstenbelasting 7
3.4 Verhogen onbelaste reiskostenvergoeding en andere forfaitaire aftrekbedragen 8
3.5 Aanpassen transitiepad youngtimerregeling 10
3.6 Afschaffen startersaftrek 12
3.7 Afschaffen startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid 13
3.8 Afschaffen aftrek specifieke zorgkosten 14
3.9 Afschaffen bosbouwvrijstelling 15
3.10 Bevriezen aftoppingsgrens pensioen 16
3.11 Afschaffen gerichte vrijstelling branche-eigen producten werkkostenregeling 17
3.12 Verruimen forfaitaire regeling innovatiebox naar € 100.000 18
3.13 Aanpassen fiscale behandeling ingeprijsd valutaresultaat 19
3.14 Investeringscapaciteit woningcorporaties: uitzondering generieke renteaftrekbeperking 20
3.15 Verlagen overdrachtsbelasting tarief voor woningen van 8% naar 7% 21
3.16 Invoeren overdrachtsbelasting vrijstelling voor overdrachten woningen tussen woningcorporaties 22
3.17 Afschaffen verlaagde btw-tarief voor levering van sierteeltproducten 23
3.18 Afschaffen verlaagd btw-tarief ballonvaarten 24
3.19 Tijdelijk verlagen tarieven motorrijtuigenbelasting bestelauto's ondernemers 25
3.20 Tijdelijk verlagen tarieven motorrijtuigenbelasting vrachtauto's naar nihil 26
3.21 Afschaffen accijnsteruggaaf regeling voor biobrandstoffen 27
3.22 Indexeren alcoholaccijns 28
3.23 Afschaffen verlaagd tarief kleine brouwerijen 29
3.24 Gedeeltelijk verlengen accijnskorting benzine met 1 jaar 30
3.25 Verlengen accijnskorting diesel en deels doortrekken korting benzine en diesel (NvW) 31
3.26 Aanpassen afvalstoffenbelasting en CO_2-heffing voor afvalverbrandingsinstallaties 32
3.27 Verhogen tarief belasting op leidingwater met € 0,10 per m^3 34
3.28 Verlagen tarief vliegbelasting voor langeafstandsvluchten 35
3.29 Incidenteel verlagen verlaagde tarief energiebelasting voor de glastuinbouw 36
3.30 Verhogen onbelaste reiskostenvergoeding Caribisch Nederland 37
3.31 Tijdelijk verlagen tarieven vrachtwagenheffing van 1 september tot en met 31 december 38

4 Wetsvoorstel Wet fiscale stimulering startups en scale-ups 39
4.1 Fiscale regeling aandelenopties werknemers startups en scale-ups 40
4.2 Stapsgewijs afschaffen stakingsaftrek en meewerkaftrek 42

5 Wetsvoorstel Wet aanvullende veiligehavenregels Wet minimumbelasting 2024 43
5.1 Wetsvoorstel Wet aanvullende veiligehavenregels Wet minimumbelasting 2024 44

6 Certificering CPB 46

2 Inleiding

Om de transparantie te vergroten en de kwaliteit van de ramingen verder te borgen, worden met ingang van het Belastingplan 2018 toelichtingen op de budgettaire ramingen van fiscale maatregelen gepubliceerd. Voor deze publicatie is inspiratie ontleend aan de praktijk in het Verenigd Koninkrijk waar elk half jaar ramingstoelichtingen[1] worden gepubliceerd. De ramingen worden gecertificeerd door het Centraal Planbureau (CPB). Hierbij geeft het CPB een oordeel over de neutraliteit en redelijkheid van de ramingen en geeft het een inschatting van de onzekerheid ervan. Met deze certificering wordt het advies van de Studiegroep Begrotingsruimte[2] gevolgd. De ramingen zijn in principe op transactiebasis.[3]

Deze publicatie bevat de volgende onderdelen:

- De toelichting op de ramingsmethodieken bij de afzonderlijke maatregelen met een budgettair effect
- Het certificeringsdocument van het CPB.

Het certificeringsdocument van het CPB
In dit document is het certificeringsdocument van het CPB opgenomen. Met dit document is het CPB van oordeel is dat de raming 'redelijk en neutraal' is. Een raming is 'redelijk' als er bij het CPB geen betere bronnen of ramingsmethoden bekend zijn om de betreffende raming te maken. De term 'neutraal' houdt in dat de raming zuiver is en dus geen vooropgezette afwijking naar boven of naar beneden vertoont. Daarnaast geeft het CPB een oordeel over de mate van onzekerheid van de maatregel. Het certificeringsdocument is onafhankelijk door het CPB opgesteld en wordt eveneens op de website van het CPB gepubliceerd.

Uitloop certificeringsproces
Het CPB heeft 4 fiscale maatregelen uit het wetsvoorstel Belastingplan 2027 en de eerste nota van wijziging (Nvw) nog niet kunnen certificeren. Deze maatregelen worden nog nader beschouwd. De reden hiervoor is de zeer late afronding van de besluitvorming. Daarom volgt er nog een aanvullend certificeringsdocument. Het gaat om de onderstaande maatregelen:

1. Afschaffen bosbouwvrijstelling;
2. Aanpassen afvalstoffenbelasting en CO2-heffing industrie voor afvalverbrandingsinstallaties;
3. Uitzonderen woningcoporaties toepassingsbereik generieke renteaftrekbeperking ATAD (NvW); en
4. Wijzigen verlaagd energiebelastingtarief glastuinbouw.

[1] http://obr.uk/category/policy-costings/
[2] Rijksoverheid (2015). 15e rapport Studiegroep Begrotingsruimte: Van Saldosturing naar stabilisatie, p.41.
[3] Alleen voor maatregelen met intertemporele effecten waarbij op korte termijn sprake is van lagere belastinginkomsten en op langere termijn hogere belastingontvangsten en omgekeerd, is de contante waarde van de langjarige kasstroom relevant voor het inkomstenkader. Dat is ook zo beschreven in de begrotingsregels van het kabinet.

3 Wetsvoorstel Belastingplan 2027 en 1e nota van wijziging

3.1 Technische invulling koopkrachtpakket

Maatregel

Het kabinet heeft ervoor gekozen het koopkrachtpakket voor het jaar 2027 technisch in te vullen. Het kabinet bevriest het aanvangspunt toptarief in de inkomstenbelasting in 2027 op het niveau van 2026. Daarnaast wordt de ouderenkorting verlaagd met € 100. Ook wordt de arbeidskorting verhoogd met € 173 op alle knikpunten. Het kabinet verlaagt ook het tarief 1e en 2e schijf in de inkomstenbelasting met 0,06%-punt.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc
Bevriezen aanvangspunt toptarief in 2027 op niveau 2026	0	749	749	749	749	749	749
Verlagen ouderenkorting met 100 euro	0	197	197	197	197	197	197
Verhogen arbeidskorting met 173 euro op alle knikpunten	0	-1.362	-1.362	-1.362	-1.362	-1.362	-1.362
Verlagen tarief 1e en 2e schijf met 0,06%-punt	0	-301	-301	-301	-301	-301	-301
Totaal	**0**	**-717**	**-717**	**-717**	**-717**	**-717**	**-717**

Raming

De budgettaire effecten waarop deze ramingstoelichting betrekking heeft zijn gebaseerd op berekeningen uit het microsimulatiemodel MIMOSI van het Centraal Planbureau (CPB). Het model is gebaseerd op gegevens uit de IPO-steekproef uit 2021 van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Dit is een betrouwbaar model dat ook gebruikt wordt door het CPB. De onzekerheid in de ramingen is daarom naar verwachting relatief beperkt. De raming is gebaseerd op de versie van MIMOSI op basis van de cMEV2027 inclusief de herijking van de beperkte toepassing van de tabelcorrectiefactor. De maatregelen zijn geraamd in de volgorde a – d om rekening te houden met interactie-effecten.

3.2 Beperkt toepassen tabelcorrectiefactor inkomstenbelasting

Maatregel
In het coalitieakkoord heeft het kabinet besloten om een vrijheidsbijdrage te introduceren. Voor burgers wordt daarvoor de tabelcorrectiefactor (tcf) beperkt toegepast in de inkomstenbelasting in 2027 en 2028. De dekkingsopgave bedraagt € 1.500 mln. in 2027 en € 3.400 mln. vanaf 2028 structureel.

Het dekken van de vrijheidsbijdrage kan worden bereikt door de tcf voor 48% toe te passen in de inkomstenbelasting in 2027. Dit betekent dat de inflatiecorrectie in de inkomstenbelasting in 2027 1,248% in plaats van 2,6% zal bedragen. De tabelcorrectiefactor voor 2028 staat nog niet vast. Het toepassingspercentage voor de tabelcorrectiefactor in 2028 wordt vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur. In deze raming is uitgegaan van een toepassing van 12,2% in 2028.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)
Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Voor 48% toepassen tcf IB in 2027 en 12,2% toepassen tcf IB in 2028	0	1.502	3.400	3.400	3.400	3.400	2028

Raming
De budgettaire effecten van de maatregel zijn gebaseerd op berekeningen uit het microsimulatiemodel MIMOSI van het CPB. Het model is gebaseerd op gegevens uit de IPO-steekproef uit 2021 van het CBS. Dit is een betrouwbaar model dat ook gebruikt wordt door het CPB. De onzekerheid in de ramingen is daarom naar verwachting relatief beperkt. In de raming is zo goed mogelijk op de opbrengst gestuurd. Omdat niet de exact beoogde opbrengst kan worden behaald, wijkt de benodigde opbrengst af van de werkelijke opbrengst.

De budgettaire effecten zijn gebaseerd op de versie van MIMOSI op basis van de cMEV2027. Voor een aantal parameters die door deze maatregel beperkt geïndexeerd worden geldt dat deze niet opgenomen zijn in MIMOSI. Het betreft veelal kleine regelingen voor specifieke groepen belastingplichtigen. Om rekening te houden met het feit dat deze regelingen ook beperkt geïndexeerd worden, is de budgettaire opbrengst die uit MIMOSI komt beperkt opgehoogd met 1%. Deze ophoging is in lijn met eerdere ramingen voor het beperkt toepassen van de tabelcorrectiefactor.

3.3 Compensatie zorgpremies via inkomstenbelasting

Maatregel

De maatregelen in het coalitieakkoord met betrekking tot het eigen risico en de overige maatregelen binnen de Zorgverzekeringswet (Zvw) leiden tot lagere zorgpremies en daarmee tot lagere inkomsten. Hier staat compenserende lastenverzwaring tegenover via het tarief 1e en 2e schijf van de inkomstenbelasting en de arbeidsongeschiktheidsfondspremie (Aof). Daarnaast is de meevaller binnen de Zvw-uitgaven in het voorjaar gebruikt om tegenvallers elders aan de uitgavenkant te dekken. Volgens de begrotingsregels vindt er een lastenverzwaring plaats voor het deel van de Zvw-meevaller dat elders is ingezet aan de uitgavenkant. Conform reguliere systematiek moet dit gecompenseerd worden via het tarief in de 1^{e} en 2^{e} schijf van de inkomstenbelasting (IB) en de Aof-premie. Aanvullend zorgt de reguliere compensatie zorgpremies via het tarief 1e en 2e schijf in de IB uit augustus voor een lastenverlichting. Concreet betekent dit dat de tarieven in de 1^{e} en 2^{e} schijf van de IB verhoogd moeten worden met 0,63%-punt in 2027. De mutaties wijzigen tot en met 2035.

Benodigde opbrengst voor compensatie zorgpremies en budgettair effect verhogen tarief 1^{e} en 2^{e} schijf, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Struc
Compensatie zorgpremies via IB	3.139	3.514	4.211	4.311	4.435	4.610	4.785	4.960	5.135	5.135
Verhogen tarief 1^{e} en 2^{e} schijf IB	3.171	3.528	4.202	4.351	4.482	4.651	4.835	5.003	5.163	5.163

Raming

De budgettaire effecten waarop deze ramingstoelichting betrekking heeft zijn gebaseerd op berekeningen uit het microsimulatiemodel MIMOSI van het Centraal Planbureau (CPB). Het model is gebaseerd op gegevens uit de IPO-steekproef uit 2021 van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Dit is een betrouwbaar model dat ook gebruikt wordt door het CPB. De onzekerheid in de ramingen is daarom naar verwachting relatief beperkt. De raming is gebaseerd op de versie van MIMOSI op basis van de cMEV2027 inclusief het fiscale beleid uit de voorjaarsnota. Omdat de tarieven in de IB maximaal twee decimalen kennen en met het wijzigen van het tarief 1^{e} en 2^{e} schijf met 0,01%-punt het niet mogelijk is om een exacte opbrengst in miljoenen te behalen, wijkt de opbrengst van de tariefmutatie beperkt af van de beoogde opbrengst voor de compensatie zorgpremies.

3.4 Verhogen onbelaste reiskostenvergoeding en andere forfaitaire aftrekbedragen

Maatregel

Voor de kosten van vervoer kan de werkgever momenteel een onbelaste vergoeding geven van maximaal € 0,23 per kilometer over de volledige reisafstand voor alle zakelijke kilometers die de werknemer aflegt. Het bedrag van de maximale onbelaste vergoeding wordt structureel met € 0,02 verhoogd naar € 0,25 per kilometer. Dit geldt met terugwerkende kracht voor heel 2026. De verhoging van het bedrag per kilometer geldt niet alleen voor werknemers in de loonheffing, maar eveneens voor de aftrek van reiskosten van IB-ondernemers en resultaatgenieters. Daarnaast kent de Wet inkomstenbelasting 2001 nog enkele forfaits van € 0,23 per kilometer. Om de hoogte van deze forfaits uniform te houden, worden deze eveneens verhoogd. Dit betreft:

- Aftrek specifieke zorgkosten voor reiskosten ziekenbezoek;
- Kilometervergoeding voor weekenduitgaven gehandicapten; en
- Giftenaftrek als een vrijwilliger afziet van reiskostenvergoeding.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Verhogen onbelaste reiskostenvergoeding en andere forfaitaire aftrekbedragen	-144	-185	-222	-216	-211	-206	-206

Raming

Omdat er geen aangiftegegevens beschikbaar zijn waaruit het huidige gebruik van de onbelaste reiskostenvergoeding kan worden afgeleid, is de raming gebaseerd op cijfers uit diverse bronnen. De budgettaire derving is het product van diverse factoren volgens de volgende formule:

> *arbeidsjaren * % reist voor werk * % met kilometervergoeding* aantal werkbare dagen * aantal zakelijke kilometers per dag * % werkgevers dat reiskostenvergoeding verhoogt*[4] *verhoging per kilometer * marginaal tarief*

Deze berekening is uitgevoerd voor werknemers die een reiskostenvergoeding ontvangen, werknemers die gebruik maken van een cafetariaregeling voor hun reiskostenvergoeding en zelfstandigen. Hierbij is voor werknemers en zelfstandigen onderscheid gemaakt tussen een woon-werkvergoeding en een vergoeding van dienstreizen.

Voor het aantal arbeidsjaren wordt aangesloten bij data van het CBS. Het marginaal tarief kan worden afgeleid uit de belastingparameters, waarbij rekening wordt gehouden met de afbouw van de algemene heffingskorting en de arbeidskorting. Het reisgedrag van werknemers en zelfstandigen, het gebruik van de onbelaste reiskostenvergoeding en de gedragsreactie van werkgevers zijn onderbouwd op basis van onderzoek van Motivaction (2022).[5]

In de raming is verondersteld dat ongeveer driekwart van de werkgevers uiteindelijk de hogere kilometervergoeding zal overnemen. Daarnaast is rekening gehouden met een ingroeipad omdat niet alle werkgevers direct het kilometerbedrag zullen verhogen. Een reiskostenvergoeding is vaak vastgelegd in cao's. Uit een steekproef van cao's blijkt dat deze vaak nog een oud bedrag volgen voor de hoogte van de kilometervergoeding. Ook is de hoogte van de reiskostenvergoeding vaak bindend, wat betekent dat

[4] Voor zelfstandigen is aangenomen dat alle zelfstandigen die momenteel een kilometervergoeding aftrekken de nieuwe verhoogde vergoeding zullen overnemen.
[5] Motivaction (2022): Gebruik onbelaste reiskostenvergoeding

individuele werkgevers niet de mogelijkheid hebben om een hogere vergoeding te bieden dan in de cao is opgenomen. De meeste cao's lopen 1 of 2 jaar, een verhoging wordt dan pas overgenomen in een nieuwe cao op het moment dat de oude cao afloopt.

De kilometervergoeding wordt niet geïndexeerd. Daarom daalt de derving over tijd. In lopende prijzen is de derving constant, wat betekent dat de derving in prijzen 2026 afloopt. Dit effect wordt conform ramingsregels meegenomen t/m het jaar t+5. De structurele derving komt daarmee op € 206 miljoen vanaf 2031.

Omdat geen aangiftegegevens beschikbaar zijn waaruit het huidige gebruik van de onbelaste reiskostenvergoeding kan worden afgeleid, is de raming gebaseerd op diverse aannames. Daardoor kent de raming een grote mate van onzekerheid. Daarnaast is de aanname over welk deel van de werkgevers een hogere vergoeding zal bieden na de verhoging een grote onzekerheid.

De derving als gevolg van het verhogen van de forfaits kan wel grotendeels worden geraamd op basis van aangiftegegevens. In totaal komt de derving door de verhoging van het kilometerbedrag in de forfaits op € 1 miljoen per cent verhoging in 2026 en 2027. Per 2028 wordt de aftrek specifieke zorgkosten afgeschaft. Het forfait voor de reiskosten binnen de aftrek specifieke zorgkosten vervalt daarmee ook. Omdat dit het merendeel van de budgettaire derving van de forfaits bedraagt wordt per 2028 de derving van de forfaits geacht verwaarloosbaar te zijn.

3.5 Aanpassen transitiepad youngtimerregeling

Maatregel

Bij het Belastingplan 2026 is een amendement van de leden Grinwis en Oosterhuis aangenomen waarin de youngtimerregeling versoberd wordt.[6] Bij het tweeminutendebat Fiscaliteit d.d. 26-3-2026 is een motie van de leden Grinwis en Oosterhuis ingediend, die op 31-3-2026 is aangenomen, waarin wordt verzocht om te komen tot een geleidelijker transitiepad voor de versobering van de youngtimerregeling.[7] Over auto's van de zaak die privé gebruikt worden moet bijtelling worden betaald. De bijtelling is een percentage van de cataloguswaarde (vanaf 2017 22%, daarvoor 25%). Voor oudere auto's geldt de youngtimerregeling: de bijtelling bedraagt 35% over de waarde in het economisch verkeer. Tot eind 2025 werd voor de youngtimeregeling een leeftijdsgrens van 15 jaar gehanteerd. Het aangenomen amendement bij Belastingplan 2026 regelt de gefaseerde verhoging van de leeftijdsgrens in de youngtimerregeling: eerst naar 16 jaar vanaf 1 januari 2026 en dan naar 25 jaar vanaf 1 januari 2027. Om invulling te geven aan de aangenomen motie wordt in het Belastingplan 2027 de versobering van de youngtimerregeling aangepast. Vanaf 1 januari 2027 gaat de leeftijdsgrens naar 17 jaar en vanaf 1 januari 2028 naar 20 jaar. Hiermee geldt nog een jaar extra eerbiedigende werking en structureel wordt de youngtimerregeling minder versoberd.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Aanpassen transitiepad youngtimerregeling	0	-58	5	-11	-11	-11	-11

Raming

Voor de aantallen gebruikers van de youngtimerregeling wordt er onderscheid gemaakt tussen werknemers en ib-ondernemers in de bijtelling. Het aantal ib-ondernemers dat gebruik maakt van de youngtimerregeling wordt uit de aangiften in de belastingdienstgegevens gehaald. Het aantal werknemers is bepaald met behulp van CBS-data. Voor werknemers gaan we uit van een gemiddeld marginaal tarief in de loonheffing van 49,5% en voor ib-ondernemers gaan we uit van een marginaal tarief van 34%.

Gebruikers in de youngtimerregeling kennen een hoger bijtellingstarief (35% i.p.v. 22% - 25%) maar een lagere grondslag (marktwaarde i.p.v. catalogusprijs). De gemiddelde waarde economisch verkeer van een 15-25 jaar oude auto is ongeveer € 5.000 tegenover een gemiddelde catalogusprijs van circa € 46.000. Per saldo is het voor de meeste auto's van 15 jaar of ouder dus gunstiger[8] om gebruik te maken van de youngtimerregeling dan om in de reguliere bijtelling te vallen. Als de leeftijdsgrens voor de youngtimerregeling wordt verhoogd hebben de gebruikers vier mogelijkheden:

1. Men kan ervoor kiezen om in de huidige de auto te blijven rijden maar de auto uit de bijtelling te halen. Dit zorgt voor een derving bij de bijtellingsopbrengsten. Voor de raming gaan we ervan uit dat 2/3 van de gebruikers hiervoor kiest.
2. Men kan de auto in de bijtelling houden en de reguliere bijtelling gaan betalen. Dit zorgt in theorie voor een opbrengst in de bijtelling maar gezien de hoge extra kosten is de verwachting dat gebruikers hier niet voor kiezen.
3. Men kan de oudere auto wegdoen en een andere auto kopen, waarbij in deze raming wordt aangenomen dat dit een gemiddelde nieuwe auto is in de bijtelling. Dit zorgt voor een opbrengst in de bijtelling en een derving bij de accijns. In de raming gaan we ervan uit dat 1/3 van de gebruikers hiervoor kiest.

[6] Amendement 36812, nr. 102 en 36813 nr. 9 (Grinwis en Oosterhuis).
[7] Motie 32 140, nr 294 (Grinwis en Oosterhuis)
[8] In een enkel geval is dit niet zo, bijvoorbeeld bij een zeldzame oude auto die als verzamelobject wordt gezien Deze kan een relatief hoge dagwaarde hebben waardoor het niet gunstig is gebruik te maken van de youngtimerregeling.

4. Men kan een andere auto van 20 jaar of ouder kopen waarvoor de youngtimerregeling blijft gelden. Dit achten we niet heel waarschijnlijk, het aantal youngtimers neemt snel af vanaf een leeftijd van meer dan 18 jaar.

Met de maatregel uit het amendement op het Belastingplan 2026 werd de leeftijdsgrens verhoogd van 15 naar 16 jaar in 2026 en van 15 naar 25 jaar vanaf 2027. Deze versobering zorgde, met bovenstaande gedragsreacties, voor een budgettaire opbrengst. Deze eerdere maatregel kende ook een derving in de accijns en een extra opbrengst in de bpm doordat men bij de vervanging van de 'youngtimer' meestal voor nieuwe en een relatief zuinige (en soms elektrische) auto kiest.

Met de hier voorgestelde versobering wordt de leeftijdsgrens in 2027 verlaagd van 25 jaar naar 17 jaar en vanaf 2028 van 25 jaar naar 20 jaar. Dit is een lastenverlichting ten opzichte van de eerdere versobering. Deze maatregel zorgt voor een budgettaire derving van 58 miljoen in 2027. Hierbij is de verwachting dat men in 2027 al anticipeert op de leeftijdsgrens van 20 jaar in 2028. Doordat de bpm-opbrengst deels verschuift van 2027 naar 2028 kent de maatregel in 2028 tijdelijk een opbrengst. Vanaf 2029 kost de maatregel structureel € 11 miljoen.

3.6 Afschaffen startersaftrek

Maatregel

De startersaftrek is een aftrekpost in de inkomstenbelasting voor startende ondernemers. De aftrekpost heeft een vaste hoogte van € 2.123 en is een aanvulling op de zelfstandigenaftrek. De startersaftrek wordt niet geïndexeerd. Ondernemers kunnen deze aftrek in drie van de eerste vijf jaar van het bestaan van hun onderneming claimen. Voor starters geldt bovendien dat de gehele zelfstandigenaftrek tegen overig inkomen in box 1 aftrekbaar is (voor niet-starters is alleen aftrek tegen winstinkomen mogelijk). Met de voorgestelde wijziging wordt de startersaftrek per 2027 verlaagd tot een bedrag van € 10. Per 2028 komt de startersaftrek te vervallen.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Afschaffen startersaftrek	0	112	112	109	106	104	99

Raming

De raming is gebaseerd op de integrale aangiftegegevens van de Belastingdienst. De gegevens van de Belastingdienst zijn beschikbaar over de belastingjaren tot en met 2024. Op basis van de aangiftegegevens is vastgesteld hoeveel ondernemers jaarlijks gebruikmaken van de startersaftrek en wat het financiële voordeel is per ondernemer. Daarbij is rekening gehouden met de doorwerking op de MKB-winstvrijstelling (minder startersaftrek betekent meer MKB-winstvrijstelling) en individuele kenmerken (bij ondernemers met een laag inkomen kan het voordeel bijvoorbeeld nihil zijn, doordat zij zowel met als zonder startersaftrek geen inkomstenbelasting betalen). Per saldo blijkt het budgettair belang van de startersaftrek in 2024 uit te komen op 123 miljoen euro.

De realisatie voor belastingjaar 2024 is vervolgens opgehoogd naar 2027. Uit de CEP-raming van het CPB blijkt dat het aantal startende ondernemers in de inkomstenbelasting licht daalt tussen 2024 en 2027. Hierdoor komt het budgettair belang in 2027 uit op 118 miljoen euro. Voor de raming is aangenomen dat het budgettair belang na 2027 constant blijft (in lopende prijzen), omdat de startersaftrek niet geïndexeerd wordt.

Per 2027 wordt de regeling nog niet volledig afgeschaft, maar verlaagd naar € 10. Hierdoor hebben startende ondernemers in 2027 nog wel de mogelijkheid om de totale aftrek (zelfstandigenaftrek + startersaftrek) te verrekenen met overig niet-winstinkomen in box 1. Hierdoor komt de opbrengst van de verlaging naar € 10 in 2027 uit op 112 miljoen euro (in prijzen 2026). Het volledig afschaffen van de startersaftrek per 2028 levert eveneens 112 miljoen euro op (in prijzen 2026). In lopende prijzen neemt de opbrengst wel toe in 2028, doordat het voordeel van verrekening tegen niet-winstinkomen komt te vervallen. Door het omrekenen van lopende prijzen naar prijzen 2026 is het effect in 2028 gelijk aan het effect in 2027. In de jaren na 2028 is de opbrengst in lopende prijzen constant en daalt de opbrengst dus in prijzen 2026. Dit effect wordt meegenomen tot en met t+5 vanaf het jaar dat de aanpassing van de maatregel structureel is (2028).

Er is in deze raming geen rekening gehouden met gedragseffecten. Doordat gebruik is gemaakt van integrale gegevens uit de aangifte inkomstenbelasting is de onzekerheid rondom deze raming beperkt.

3.7 Afschaffen startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid

Maatregel

De startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid is een aftrekpost in de inkomstenbelasting voor startende ondernemers die een arbeidsongeschiktheid-uitkering kunnen krijgen. De aftrekpost heeft een vaste hoogte van € 12.000 als de ondernemer in de afgelopen vijf jaar geen gebruik heeft gemaakt van de aftrek. De aftrek is € 8.000 als de ondernemer in de afgelopen vijf jaar één keer gebruik heeft gemaakt van de aftrek en € 4.000 bij twee keer gebruik in de afgelopen vijf jaar. De startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid wordt niet geïndexeerd. Met de voorgestelde wijziging wordt de startersaftrek per 2029 afgeschaft.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Afschaffen startersaftrek	0	0	0	2	2	2	2

Raming

De raming is gebaseerd op de integrale aangiftegegevens van de Belastingdienst. Voor deze raming zijn gegevens over 2023 en 2024 gebruikt. Op basis van de aangiftegegevens is vastgesteld hoeveel ondernemers jaarlijks gebruikmaken van de regeling en wat het financiële voordeel is per ondernemer. Daarbij is rekening gehouden met de doorwerking op de MKB-winstvrijstelling (minder startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid betekent meer MKB-winstvrijstelling) en individuele kenmerken (bij ondernemers met een laag inkomen kan het voordeel bijvoorbeeld nihil zijn, doordat zij zowel met als zonder aftrek geen inkomstenbelasting betalen). Per saldo blijkt het budgettair belang van de startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid in 2024 uit te komen op 2,5 miljoen euro.

De realisatie voor belastingjaar 2024 is vervolgens opgehoogd naar 2029. Uit de CEP-raming van het CPB blijkt dat het aantal startende ondernemers in de inkomstenbelasting licht daalt tussen 2024 en 2027. Na 2027 is de ontwikkeling constant verondersteld. Hierdoor komt het budgettair belang in 2029 uit op 2,4 miljoen euro. Voor de raming is aangenomen dat het budgettair belang na 2029 constant blijft (in lopende prijzen), omdat de startersaftrek niet geïndexeerd wordt.

Per 2029 wordt de regeling volledig afgeschaft, wat leidt tot een opbrengst van 2,2 miljoen euro in prijzen 2026. De opbrengst daalt (in prijzen 20260 over de tijd doordat de regeling niet geïndexeerd wordt en dus in lopende prijzen constant blijft. Dit effect wordt meegenomen tot en met t+5. De structurele opbrengst komt daarmee op 2,0 miljoen euro en wordt bereikt in 2034.

Er is in deze raming geen rekening gehouden met gedragseffecten. Doordat gebruik is gemaakt van integrale gegevens uit de aangifte inkomstenbelasting is de onzekerheid rondom deze raming beperkt.

3.8 Afschaffen aftrek specifieke zorgkosten

Maatregel

De aftrek specifieke zorgkosten (ASZ) is een aftrekpost in de inkomstenbelasting. Bepaalde kosten die niet worden vergoed in de zorgverzekering mogen worden afgetrokken van het verzamelinkomen. Voor zover de aftrek niet verzilverd kan worden in de heffingskortingen, bestaat de tegemoetkoming specifieke zorgkosten (TSZ). Omdat de ASZ van invloed is op het verzamelinkomen, is er een effect in de toeslagen. De aftrek zorgt voor een lager verzamelinkomen, waardoor iemand recht kan hebben op (meer) toeslagen.

Met deze maatregel wordt de ASZ afgeschaft per 2028. Met deze afschaffen vervalt de bijbehorende TSZ. In het inkomstenkader ontstaat er ook een opbrengst in de zorgtoeslag.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Afschaffen aftrek specifieke zorgkosten	0	0	396	396	396	396	396
Afschaffen tegemoetkoming specifieke zorgkosten	0	0	91	91	91	91	91
Opbrengst in de zorgtoeslag	0	0	73	73	73	73	73
Totale opbrengst afschaffen aftrek specifieke zorgkosten	**0**	**0**	**560**	**560**	**560**	**560**	**560**

Raming

Voor de raming van de aftrek specifieke zorgkosten zijn gegevens gebruikt van de belastingaangifte 2024, stand maart 2026. Voor de raming van de opbrengst in de tegemoetkoming specifieke zorgkosten zijn gegevens verkregen door de Belastingdienst gebruikt, stand maart 2026. Voor de raming van de zorgtoeslag is MIMOSI gebruikt.

De bedragen van de aangiftegegevens over de aftrek specifieke zorgkosten zijn wat verhoogd om te corrigeren voor papieren aangiften. Het totaal aan budgettaire kosten is daarmee € 359 miljoen. De kosten van de TSZ in 2024 zijn € 83 miljoen. Van beide kosten is de opbrengst afgehaald voor de update van dieetkosten die gepland stond in 2026. Verder zijn beide bedragen geïndexeerd naar prijspeil 2026 en volume 2028.

Via MIMOSI is berekend wat het effect in de toeslagen is als de ASZ wordt afgeschaft. Deze bedragen zijn opgehoogd zodat de budgettaire opbrengst van de ASZ in lijn is met de raming, en vervolgens ook geïndexeerd naar prijspeil 2026 en volume 2028.

Volledig afschaffen van de ASZ in de belastingaangifte is mogelijk vanaf 2029. Vanaf 2028 kan wel een parameterwijziging worden ingezet, waarmee de parameters op 0 komen te staan en het effect van afschaffen hetzelfde is. Daarom kan afschaffen vanaf 2028. De opbrengst heeft direct effect op de TSZ en toeslagen en alles is direct structureel.

3.9 Afschaffen bosbouwvrijstelling

Maatregel

De bosbouwvrijstelling houdt in dat voordelen uit het bosbedrijf, mits hiervoor wordt gekozen (optieregeling), zijn vrijgesteld van inkomsten- en vennootschapsbelasting. Deze regeling is bedoeld om het bevorderen, behouden en aanleggen van bos te stimuleren. Uit evaluatie blijkt echter dat de vrijstelling niet doeltreffend of doelmatig is: bosbouwbedrijven zijn meestal niet winstgevend, waardoor de vrijstelling weinig effect heeft, en het voordeel wordt voornamelijk door niet-bosbouwbedrijven benut. Daarom wordt voorgesteld de bosbouwvrijstelling, zonder overgangsrecht, af te schaffen.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Afschaffen bosbouwvrijstelling	0	0	0	34	34	34	35

Raming

De raming van het budgettaire effect bij afschaffing van de bosbouwvrijstelling is gebaseerd op Belastingdienst-aangiftegegevens en aangevuld met sectorinformatie en kadasterdata. Omdat niet direct zichtbaar is wat alleen aan bosbouw toe te rekenen is, zijn correcties gemaakt op basis van evaluatiegegevens en sectoranalyse. Het totale huidige belastingvoordeel van de bosbouwvrijstelling wordt geraamd op circa € 55 miljoen per jaar, waarvan een deel komt door het vrijstellen van operationele winsten en een kleiner deel komt door het vrijstellen van incidentele winsten (zoals boekwinsten bij grondverkoop). Bij afschaffing wordt een standaardgedragseffect van 20% aangehouden voor operationele winsten. Voor incidentele winsten wordt eenzelfde ingroei van de opbrengst gehanteerd als bij de landbouwvrijstelling daar dit veelal gaat om winst op bosgrond. De structurele budgettaire opbrengst komt uit op circa € 35 miljoen per jaar (prijzen 2026).

3.10 Bevriezen aftoppingsgrens pensioen

Maatregel

De aftoppingsgrens van het pensioengevend loon (€ 137.800 in 2026) zal niet geïndexeerd worden in de jaren 2027 tot en met 2032.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Transactiebasis	0	89	185	285	388	503	-129
Lastenrelevant	0	31	66	102	139	182	229

Raming

De maatregel leidt ertoe dat er minder fiscaal gefaciliteerde pensioen- en lijfrentepremie ingelegd kan worden. Het effect neemt elk jaar dat er niet geïndexeerd wordt, toe, oplopend van € 182 miljoen (berekend met Mimosi, alle bedragen prijzen 2026) in 2027 tot uiteindelijk € 1299 miljoen in 2032 minder ingelegde premie en een navenant hoger belastbaar inkomen. Hierbij is verondersteld dat de afname in het werkgeversdeel van de pensioenpremie wordt gecompenseerd met een hoger loon (de totale loonruimte blijft gelijk).

Het hogere belastbare inkomen leidt in de eerste jaren tot een belastingopbrengst. De lagere pensioenopbouw leidt op termijn tot lagere pensioenuitkeringen en daardoor tot een lagere belastingopbrengst daarover. Door het rendement op de pensioenbeleggingen overweegt het laatste effect op de lange termijn. Daardoor leidt de maatregel structureel tot een derving.

De opbrengst van de maatregel ligt vooral in het naar voren halen van de belastinginkomsten. Het lastenrelevante effect wordt daarom gegeven als de vlakke reeks met dezelfde netto contante waarde. Hierbij is voor elk jaar dat er niet geïndexeerd wordt deze vlakke reeks apart berekend. Dit leidt voor de totale maatregel tot een oplopende reeks waarbij elk jaar dat niet geïndexeerd wordt de opbrengst toeneemt. Er is aangenomen dat vanwege de vrijstelling in box 3 voor nettopensioen en nettolijfrente, het effect op de box-3-inkomsten beperkt is.

3.11 Afschaffen gerichte vrijstelling branche-eigen producten werkkostenregeling

Maatregel

Het wetsvoorstel houdt in dat werkgevers die hun werknemers korting verlenen op eigen producten, per 1 januari 2027 deze verstrekkingen voortaan als belast loon moeten aanmerken en desgewenst kunnen aanwijzen als eindheffingsloon waardoor het voordeel in de zogenaamde vrije ruimte van de werkkostenregeling (WKR) komt. Daarnaast wordt met het voorstel aangesloten bij het streven naar een vereenvoudiging van de WKR, waarbij specifieke niet-zakelijke uitzonderingen worden teruggedrongen.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Afschaffen gerichte vrijstelling branche-eigen producten	0	123	123	123	123	123	123

Raming

Op basis van een enquête van SEO en Ipsos I&O heeft SEO in de evaluatie van de werkkostenregeling[9] het gebruik van de gerichte vrijstelling voor korting op branche-eigen producten geschat op € 316 miljoen in 2023. Rekening houdend met inflatie en de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal werknemers is het gebruik in 2027 naar verwachting € 361 miljoen. Het gebruik van de gerichte vrijstelling voor korting op branche-eigen producten is sterk geconcentreerd bij bedrijven in specifieke sectoren.

Omdat personeelskorting voor deze bedrijven een belangrijke secundaire arbeidsvoorwaarde is, en afschaffen een forse versobering betekent voor werknemers, is verondersteld dat werkgevers na het afschaffen van de gerichte vrijstelling de korting voortaan alsnog zullen bieden aan werknemers. De korting wordt dan voortaan ten laste gebracht van de vrije ruimte. Deze aanname vormt een onzekerheid binnen de raming. Afschaffen van de gerichte vrijstelling leidt in dat geval tot een budgettaire opbrengst als werkgevers de vrije ruimte overschrijden en 80% eindheffing verschuldigd zijn.

Op basis van cijfers over in hoeverre werkgevers hun vrije ruimte momenteel benutten uit de evaluatie van SEO is aangenomen dat voortaan over 43% van het gebruik van de personeelskorting eindheffing zal worden afgedragen. Het budgettaire belang van afschaffen van de gerichte vrijstelling voor korting op branche-eigen producten bedraagt daarmee € 123 miljoen per jaar.

[9] SEO Economisch Onderzoek (2025) Loont de werkkostenregeling? Loont de Werkkostenregeling?

3.12 Verruimen forfaitaire regeling innovatiebox naar € 100.000

Maatregel

Binnen de vennootschapsbelasting bestaat een forfaitaire regeling voor de innovatiebox, bedoeld om deze toegankelijker te maken voor het mkb. De innovatiebox is een optionele regeling waarbij winst uit zelfontwikkelde immateriële activa tegen een verlaagd tarief wordt belast. Sinds 2013 kunnen belastingplichtigen kiezen voor de forfaitaire regeling: hierbij wordt 25% van de winst uit immateriële activa tot maximaal € 25.000 in de innovatiebox belast. Dit verlaagt de administratieve lasten, omdat het berekenen van deze voordelen anders complex en kostbaar is. Uit evaluatie blijkt dat het maximale forfait sinds de invoering niet is geïndexeerd, waardoor het gebruik door mkb'ers afneemt. Met de voorgestelde maatregel wordt het bedrag per 1 januari 2027 verhoogd tot € 100.000, om de toegankelijkheid voor het mkb te vergroten en het gebruik van de regeling te stimuleren. Dit volgt ook de aanbeveling uit de evaluatie om de forfaitaire regeling te verruimen.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Verruimen forfaitaire regeling innovatiebox van € 25.000 naar € 100.000	0	-20	-20	-20	-20	-20	-20

Raming

De raming van het budgettaire effect van de verruiming van het plafond van het innovatieboxforfait is gebaseerd op aangiftegegevens vennootschapsbelasting uit 2023. Daarbij zijn drie groepen gebruikers onderscheiden: nieuwe gebruikers die instappen vanwege lagere administratieve lasten, bedrijven die overstappen naar het forfaitaire regime doordat het verruimde forfait meer voordeel biedt, en bestaande forfaitgebruikers. Voor elk van deze groepen is het budgettaire effect van de verruiming afzonderlijk berekend.

Met de aanpassing zullen naar verwachting meer bedrijven innoveren en daarmee gebruikmaken van het forfaitaire innovatieboxregime. Dit aantal is geraamd op basis van de daling van het aantal gebruikers sinds 2013 (circa 400 ondernemingen). Het aantal bedrijven dat overstapt van het reguliere innovatieboxregime naar het forfaitaire regime is ingeschat door te berekenen voor welke ondernemingen het verruimde forfait meer voordeel zou geven dan het huidige voordeel op basis van de reguliere toerekeningsystematiek. Bij de bestaande forfaitgebruiker is het direct voordeel van de verruiming als budgettair effect meegenomen. Er worden hier geen specifieke gedragseffecten verwacht. De mogelijkheid om S&O te splitsen voor extra voordeel is naar verwachting niet interessant vanwege beperkte baten en hoge administratieve lasten. Het budgettaire effect is geschat op circa € 20 miljoen lastenverzwaring per jaar vanaf 2027 (prijzen 2026). De grootste onzekerheid betreft het feitelijke gedrag van (nieuwe) gebruikers.

3.13 Aanpassen fiscale behandeling ingeprijsd valutaresultaat

Korte beschrijving van de maatregel

Onder de huidige wettelijke regeling kan het voordeel dat wordt behaald met een afdekkingsinstrument die strekt tot het afdekken van valutarisico dat met een deelneming wordt gelopen, op verzoek tot de voordelen uit hoofde van de deelneming worden gerekend. In dat geval zijn deze voordelen vrijgesteld door toepassing van de deelnemingsvrijstelling in de vennootschapsbelasting. De voorgestelde aanpassing regelt dat voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2027 enkel het niet-ingeprijsde valutaresultaat van een afdekkingsinstrument die strekt tot het afdekken van valutarisico dat met een deelneming wordt gelopen, tot de voordelen uit hoofde van de deelneming behoort. Het ingeprijsde valutaresultaat kan niet langer onder het regime van de deelnemingsvrijstelling worden gebracht en valt dan in de belaste sfeer.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Aanpassen fiscale behandeling ingeprijsd valutaresultaat	0	70	120	120	120	120	120

Kern van de raming

Op basis van de gegevens van de Belastingdienst is gekeken welke beschikkingen over de periode 2021-2025 zijn afgegeven en voor welke valuta. Hierbij is alleen gekeken naar beschikkingen die afgegeven zijn voor permanente afdekking van het valutarisico. Bij de verschillende valutatermijncontracten is ook gekeken naar de 1-jaars futurekoersen voor de relevante valuta, alsmede de spread tussen de 1-jaars euriborrente en de 1-jaarrente van de vreemde valuta. Het gemiddelde van beide is aangenomen als de te verwachten valutaontwikkeling. Deze verwachte valutaontwikkeling is gebruikt om het voorzienbare resultaat op het valutacontract te berekenen. Er is rekening mee gehouden dat de beschikkingen niet altijd volledig benut worden. Aangenomen is dat 20% van het bedrag uit de beschikkingen feitelijk niet gebruikt wordt. Daarnaast is een regulier gedragseffect van 20% aangehouden voor lastenverhogingen bij winsten boven de 500.000 euro. Het verwachte voordeel van een beschikking is vervolgens berekend door de verwachte valutawinst te vermenigvuldigen met het tarief van 25,8%.

3.14 Investeringscapaciteit woningcorporaties: uitzondering generieke renteaftrekbeperking

Maatregel

De earningsstrippingmaatregel is een generieke renteaftrekbeperking in de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969, op grond waarvan rente niet aftrekbaar is voor zover het saldo aan renten (verschil tussen bedrag aan aftrekbare rentelasten en het bedrag aan belastbare rentebaten) in een aangiftejaar meer bedraagt dan het hoogste van 24,5% van de EBITDA of € 1 miljoen per onderneming.

Er wordt voorgesteld om woningcorporaties vanaf 2028 uit te zonderen van de generieke renteaftrekbeperking. Door deze uitzondering is vanaf 2028 jaarlijks het volledige saldo aan renten[10] in een aangiftejaar aftrekbaar voor woningcorporaties. Als overgangsregime geldt dat met betrekking tot het in aftrek brengen van het voort te wentelen saldo aan renten dat is ontstaan vóór de aanvang van het eerste boekjaar dat aanvangt op of na 1 januari 2028, de huidige systematiek van de generieke renteaftrekbeperking van toepassing blijft.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Uitzondering woningcorporaties van generieke renteaftrekbeperking	0	0	-428	-428	-428	-428	-428

Rming

De basis van de raming wordt gevormd door de integrale aangiften vennootschapsbelasting over de periode 2016-2024. Aan de hand van deze aangiften is een simulatiemodel ontwikkeld waarop tot 2070 op bedrijfsniveau een te verwachten ontwikkeling van de Vpb-opbrengst wordt doorgerekend. In dit model zijn alle relevante regels met betrekking tot de vennootschapsbelasting inclusief de earningsstripping en de reguliere verliesverrekening opgenomen. In het basispad van het model is doorgerekend wat de vennootschapsbelasting zou zijn zonder de wijziging.

In het beleidspad is doorgerekend wat de vennootschapsbelasting zou zijn met de maatregel. Het verschil tussen het basispad en het beleidspad geeft het effect van de maatregel weer. Het totaal van het verschil over alle ondernemingen is het budgettaire effect. De jaarlijkse budgettaire derving van de uitzondering van de generieke renteaftrekbeperking voor woningcorporaties bedraagt op basis van dit simulatiemodel 428 miljoen euro.

In de simulatie is uitgegaan van de bestaande tariefstructuur in de vennootschapsbelasting: 19% tot een schijfgrens van 200.000 euro en 25,8% boven deze schijfgrens. Er is geen gedragseffect toegepast, omdat gedragsaanpassingen met betrekking tot de aard en plaats van de werkzaamheden bij woningcorporaties niet worden verwacht. Verder is gekeken in hoeverre er in de periode 2016-2024 ontwikkelingen waren die niet representatief zijn voor de toekomst.

Bij woningcorporaties waren er in de periode 2013-2014 zeer grote afwaarderingen aanwezig, die grotendeels zijn teruggenomen in 2017 en 2018. Hetzelfde patroon is aanwezig bij de buitengewone lasten en baten. Bij de imputatie van de toekomstige jaren (2025 en verder) is hierbij de aanname gedaan dat deze herwaarderingen, alsmede de buitengewone baten en lasten, slechts de helft zijn van de oorspronkelijke bedragen. Deze aanname is gebaseerd op de zichtbare patronen in de aangiftes van woningcorporaties. Dit heeft effect op de imputaties in de simulatie die gebaseerd zijn op de aangiftes uit 2017 en 2018.

[10] Dit betreft alleen de renten die in aanmerking komen voor generieke renteaftrek, zoals genoemd in art. 15b Wet op de Vennootschapsbelasting 1969.

3.15 Verlagen overdrachtsbelasting tarief voor woningen van 8% naar 7%

Maatregel

De overdrachtsbelasting (OVB) is een belasting die wordt geheven bij de aankoop van onroerende zaken. Er gelden gedifferentieerde tarieven voor starters, doorstromers, woningen niet bestemd voor zelfbewoning (algemeen woningtarief) en niet-woningen. In 2026 zijn de tarieven als volgt:

Tarief starters	0,0%
Tarief doorstromers	2,0%
Algemeen woningtarief	8,0%
Algemeen tarief (niet-woningen)	10,4%

Met de voorgestelde maatregel wordt het algemeen woningtarief in de overdrachtsbelasting verlaagd van 8% naar 7%. Dit tarief geldt voor de verkrijging van woningen in de gevallen waarin de verkrijger de woning niet zelf (anders dan tijdelijk) als hoofdverblijf gaat gebruiken.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Verlagen overdrachtsbelasting tarief woningen van 8% naar 7%	-226	118	-75	-75	-75	-75	-75

Raming

De raming is gebaseerd op historische gerealiseerde OVB opbrengsten en interne data van de Belastingdienst (aangiftebestanden). Op basis van de aangiftebestanden wordt bepaald welk deel van de totale OVB opbrengsten kan worden toegerekend aan woningen die onder het algemeen woningtarief vallen. Vervolgens wordt een inschatting gemaakt van deze opbrengsten voor de jaren 2026 en verder.

In de raming wordt rekening gehouden met een anticipatie-effect. Bij een tariefsverlaging (in dit geval van 8,0% naar 7,0%) wordt conform het CPB gedragseffecten memo[11] aangenomen dat een deel van de grondslag verschuift van 2026 naar 2027. Verder wordt conform het CPB gedragseffecten memo aangenomen dat de grondslag elastisch is en in geval van een tariefsverlaging groeit. Structureel is sprake van een derving van €75 miljoen. Dat betekent dat het effect van het lagere tarief (negatief) op de opbrengst groter is dan het effect van de elasticiteit (positief) op de opbrengst.

De grootste onzekerheid in de raming zit in de inschatting van de historische opbrengst die is toe te rekenen aan woningen die onder het algemeen woningtarief vallen. Dit betreft een inschatting omdat voor de jaren vóór 2026 geen onderscheid kan worden gemaakt tussen de opbrengst voor woningen en niet-woningen omdat voor beide categorieën hetzelfde tarief van 10,4% gold.

[11] Gedragseffecten belastingmaatregelen 2025 | CPB Website

3.16 Invoeren overdrachtsbelasting vrijstelling voor overdrachten woningen tussen woningcorporaties

Maatregel
De overdrachtsbelasting is een belasting die wordt geheven bij aankoop van onroerende zaken. Zo is ook overdrachtsbelasting verschuldigd als woningcorporaties onderling – in het kader van onderlinge solidariteit – vastgoed van elkaar overnemen, bijvoorbeeld omdat de ene corporatie de investeringen niet kan dragen en een kapitaalkrachtigere corporatie wel.

Omdat de heffing van overdrachtsbelasting de onderlinge solidariteit tussen woningcorporaties en het verrichten van hun maatschappelijke taken in de volkshuisvesting kan belemmeren wordt een nieuwe vrijstelling in de overdrachtsbelasting opgenomen. Met deze vrijstelling kunnen woningcorporaties bepaalde diensten van algemeen economisch belang (DAEB) vrijgesteld van overdrachtsbelasting aan elkaar overdragen. Andere onroerende zaken, bijvoorbeeld woningen die geen rol hebben bij de DAEB, vallen niet onder deze nieuwe vrijstelling.

De huidige vrijstelling voor taakoverdracht (hierna: ANBI-vrijstelling) wordt teruggebracht naar de vormgeving van voor 2021 (de facto een beperking van de vrijstelling) omdat de nieuwe vrijstelling voorziet in dezelfde behoefte.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)
Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Invoeren vrijstelling overdrachtsbelasting woningcorporaties	0	-2	-2	-2	-2	-2	-2

Raming
De raming is gebaseerd op interne data van de Belastingdienst (aangiftedata). Op basis van deze interne data wordt geschat over welke grondslag woningcorporaties in recente jaren overdrachtsbelasting betaald hebben. Vervolgens worden afslagen genomen voor:

- Het aandeel van de grondslag dat is toe te rekenen aan transacties tussen woningcorporaties onderling (de vrijstelling geldt alleen bij transacties tussen woningcorporaties); en
- Het aandeel van de grondslag dat bestaat uit DAEB woningen.

In de raming is rekening gehouden met het feit dat in de oude situatie al sprake is van een derving omdat woningcorporaties (deels) gebruik konden maken van de ANBI-vrijstelling. Deze raming betreft de aanvullende derving van de nieuwe vrijstelling. In de raming wordt geen rekening gehouden met gedragseffecten omdat verondersteld wordt dat die geen effect hebben op het budgettair effect.

De grootste onzekerheid in de raming zit in de schatting van het aandeel van de grondslag dat bestaat uit DAEB woningen. In de raming is verondersteld dat 95% van de woningvoorraad van woningcorporaties bestaat uit sociale huur. Deze 95% is de proxy voor het aandeel van de grondslag dat bestaat uit DAEB woningen.

3.17 Afschaffen verlaagde btw-tarief voor levering van sierteeltproducten

Maatregel

De btw (belasting over toegevoegde waarde) is een algemene verbruiksbelasting die wordt geheven over de toegevoegde waarde in elke schakel van het productie- en distributieproces. Uiteindelijk betaalt de consument de btw bij de aankoop van goederen en diensten, de verkopende ondernemer int de btw en draagt deze af aan de Belastingdienst.

Met deze maatregel wordt met ingang van 1 januari 2028 het verlaagde btw-tarief voor sierteeltproducten afgeschaft en geldt voortaan het algemene btw-tarief (21%). Het verlaagde btw-tarief wordt daarmee niet langer toegepast voor bijvoorbeeld de levering van snijbloemen, kamerplanten en balkonplanten, perkplanten, bloembollen, bloemboeketten, graszoden, vaste planten en boomkwekerijproducten zoals kerstbomen.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Afschaffen verlaagde btw-tarief voor levering van sierteeltproducten	0	0	305	305	305	305	305

Raming

De basis voor deze ramingen zijn de btw-bestanden van het CBS, waarin de bestedingen van huishoudens en vrijgestelde sectoren zijn ingedeeld in tariefgroepen. De meest recente beschikbare btw-bestanden van het CBS hebben betrekking op 2025. Hierin is gekeken naar de bestedingen aan sierteelt.

De grondslag in 2028 is bepaald door uit te gaan van een jaarlijkse groei ter grootte van de gemiddelde omzetgroei van sierteeltproducten over de afgelopen vier jaar. Vervolgens is de grondslag in prijspeil 2026 gezet en vermenigvuldigd met het verschil tussen het algemene tarief en het verlaagde tarief. Er wordt geen gedragseffect aangenomen conform het CPB gedragseffectenmemo[12].

[12] www.cpb.nl/publicatie/gedragseffecten-belastingmaatregelen-2025

3.18 Afschaffen verlaagd btw-tarief ballonvaarten

Maatregel

Btw (belasting over toegevoegde waarde) is een algemene verbruiksbelasting die wordt geheven over de toegevoegde waarde in elke schakel van het productie- en distributieproces. Uiteindelijk betaalt de consument de btw bij de aankoop van goederen en diensten, de verkopende ondernemer int de btw en draagt deze af aan de Belastingdienst. Met deze maatregel wordt met ingang van 1 januari 2028 het verlaagde btw-tarief voor ballonvaart afgeschaft en geldt voortaan het algemene btw-tarief (21%).

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Afschaffen verlaagde btw-tarief voor levering van sierteeltproducten	0	0	2	2	2	2	2

Raming

De grondslag van ballonvaarten wordt geraamd door het aantal ballonvaarten per jaar (7000)[13], het gemiddeld aantal personen per vaart (10) en de prijs per persoon met elkaar te vermenigvuldigen (220). [14] De grondslag in 2028 is bepaald door ervanuit te gaan dat de grondslag meebeweegt met de raming van de algehele btw-grondslag. Vervolgens is de grondslag in prijspeil 2026 gezet en vermenigvuldigd met het verschil tussen het algemene tarief en het verlaagde tarief. Er wordt geen gedragseffect aangenomen conform het CPB gedragseffectenmemo[15].

[13] Domeinprofiel ballonvaart (BA) | Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)
[14] Hoeveel personen gaan er mee in een luchtballon | BAS Ballonvaarten B.V.
[15] www.cpb.nl/publicatie/gedragseffecten-belastingmaatregelen-2025

3.19 Tijdelijk verlagen tarieven motorrijtuigenbelasting bestelauto's ondernemers

Maatregel

Voor bestelauto's van ondernemers geldt een verlaagd tarief in de motorrijtuigenbelasting (mrb). De mrb voor bestelauto's van ondernemers wordt tijdelijk, voor de periode van 1 juli 2026 tot en met 31 december 2026, (verder) verlaagd met 50%. Hiermee komt het kabinet het wegvervoer tegemoet bij de sterk gestegen brandstofkosten door het conflict in het Midden-Oosten en de daarmee samenhangende verstoringen op de energiemarkten. Deze maatregel is eerder vooruitlopend op wetgeving bij beleidsbesluit goedgekeurd en wordt nu alsnog voorzien van een wettelijke grondslag in het Belastingplan 2027.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Tijdelijke verlaging vrachtwagenheffing	-160	0	0	0	0	0	0

Raming

De raming betreft een P x Q-raming. Voor de Q is gebruik gemaakt van belastingdienstdata, met peilmoment eind 2025, met tellingen van aantallen bestelauto's van ondernemers waar mrb voor betaald wordt, uitgesplitst naar de relevante grondslagen: gewicht en brandstofsoort. Dit aantal is opgehoogd op basis van de groei uit het verleden om op het verwachte aantal voor 2026 te komen. Dit zijn er in totaal naar verwachting circa 922.000. Voor de P zijn de tarieven van 2026 gebruikt. Elektrische bestelauto's hebben per 2026 geen korting meer op de mrb.

Het gemiddelde mrb-tarief voor bestelauto's van ondernemers is in 2026 circa € 694 per jaar. Een verlaging met 50% voor een half jaar komt neer op 25% van de jaarlijkse mrb. Voor heel 2026 wordt zonder korting bij bestelauto's van ondernemers een mrb-opbrengst verwacht van circa € 640 mln. De tijdelijke verlaging komt daarmee naar verwachting uit op een budgettaire derving van circa € 160 mln, waarmee de mrb-opbrengst bij bestelauto's van ondernemers voor heel 2026 naar verwachting uitkomt op circa € 480 mln. Omdat het een tijdelijke maatregel betreft worden geen gedragseffecten verondersteld.

3.20 Tijdelijk verlagen tarieven motorrijtuigenbelasting vrachtauto's naar nihil

Maatregel

Per 1 juli 2026 geldt in Nederland de vrachtwagenheffing. Tegelijk met de invoering van de vrachtwagenheffing is de mrb voor vrachtauto's verlaagd naar het Europees minimumtarief. Voor vrachtauto's met een gewicht tot 12.000 kg geldt een nihil-tarief. De mrb voor vrachtauto's wordt tijdelijk, voor de periode van 1 juli 2026 tot en met 31 december 2026, op nihil gesteld. Hiermee komt het kabinet het wegvervoer tegemoet bij de sterk gestegen brandstofkosten door het conflict in het Midden-Oosten en de daarmee samenhangende verstoringen op de energiemarkten. Deze maatregel is eerder vooruitlopend op wetgeving bij beleidsbesluit goedgekeurd en wordt nu alsnog voorzien van een wettelijke grondslag in het Belastingplan 2027.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Tijdelijke verlaging vrachtwagenheffing	-35	0	0	0	0	0	0

Raming

De raming betreft een P x Q-raming. Voor de Q is gebruik gemaakt van belastingdienstdata, met peilmoment april 2026, met tellingen van aantallen vrachtauto's waar mrb voor betaald wordt, uitgesplitst naar de relevante grondslagen: gewicht, aantal assen, koppelinrichting en luchtvering. Dit zijn er in totaal circa 146.000. Voor de P zijn de EU-minimumtarieven gebruikt, die per 1 juli 2026 zouden gaan gelden voor vrachtauto's. Een verlaging naar nihil voor de tweede helft van 2026 komt met deze P en Q naar verwachting uit op een budgettaire derving van € 35 mln. Omdat het een tijdelijke maatregel betreft worden geen gedragseffecten verondersteld.

3.21 Afschaffen accijnsteruggaaf regeling voor biobrandstoffen

Maatregel

De teruggaaf accijns voor motorbrandstof bestaand uit biobrandstof of hernieuwbare brandstof (hierna: teruggaaf biobrandstoffen) is geregeld in artikel 71h van de Wet op accijns. Onder deze regeling kan onder voorwaarden een teruggaaf van accijns worden verleend voor motorbrandstof die geheel of gedeeltelijk bestaat uit biobrandstof of hernieuwbare brandstof. Met deze maatregel komt deze regeling te vervallen per 2027.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Afschaffen accijnsteruggaaf regeling voor biobrandstoffen	0	4	4	4	4	4	4

Raming

Voor de raming zijn gegevens gebruikt die geleverd zijn door het OLGA-team van de Belastingdienst. Van 2023 t/m 2025 is er gemiddeld € 4,8 miljoen euro per jaar uitbetaald aan de teruggaaf op biobrandstoffen. Naar verwachting wordt nog 20% hiervan nageheven. Daardoor blijft nog € 3,8 miljoen over.

Omgerekend naar prijzen 2026 en volume 2027 komt dit uit op een teruggaaf van € 4,1 miljoen. Er is geen gedragseffect verondersteld en geen overgangsrecht. Er is geen doorwerking in de btw-opbrengsten. Dit komt doordat de teruggaaf wordt verleend aan degene die de accijns ter zake van de uitslag tot verbruik verschuldigd is geworden. De levering van brandstof is business to business, daardoor is de ontvanger aftrekgerechtigd. De jaarlijkse opbrengst is daar mee dus € 4 miljoen, structureel vanaf 2027.

3.22 Indexeren alcoholaccijns

Maatregel
Met deze maatregel wordt vanaf 1 januari 2027 de alcoholaccijns geïndexeerd met de tabelcorrectiefactor. Dit geldt voor alle tarieven, met uitzondering van het minimumtarief in de bieraccijns. Deze wordt niet geïndexeerd.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)
Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Struc.
Indexeren bieraccijns	0	8	15	22	28	35	41	41
Indexeren wijnaccijns	0	6	11	16	21	26	31	31
Indexeren accijns op tussenproducten en overige alcoholhoudende producten	0	7	13	19	24	30	35	35
Opbrengst btw door indexatie	0	5	8	12	16	19	22	22
Totale opbrengst door indexeren alcoholaccijns	**0**	**26**	**46**	**69**	**89**	**110**	**129**	**129**

Raming
Voor de raming zijn gegevens gebruikt van de macro inkomstenraming van het ministerie van Financiën op basis van het CEP2026 van het CPB. De opbrengst van de alcoholaccijns is zonder indexatie geraamd op € 1.113 miljoen in 2027. Gecorrigeerd naar prijzen 2026 is dit in 2027 € 1.086 miljoen, aflopend tot € 958 miljoen in 2032. Dit is het totaal van bieraccijns, wijnaccijns en accijns op tussenproducten en overige alcoholhoudende producten. Alle tarieven worden geïndexeerd, behalve het minimumtarief op bieraccijns, dat overeenkomst met de verbruiksbelasting op niet-alcoholhoudende dranken.

Met indexatie op basis van de TCF, met uitzondering van het minimumtarief op bieraccijns, is de opbrengst € 1.113 miljoen in 2027, aflopend tot € 1.092 in 2032. De opbrengst van het introduceren van wettelijke indexatie is het verschil tussen de opbrengst met indexatie en de opbrengst zonder indexatie. Er is een gedragseffect verondersteld van 20%. Dit samen komt neer op een opbrengst in de accijnzen van € 22 miljoen in 2027, oplopend tot € 107 miljoen in 2032.

Verder wordt er ook btw geheven over de accijns van 21%. Deze btw wordt ook meegenomen in de opbrengst. Met de btw bij de accijnsopbrengst opgeteld is de totale opbrengst oplopend van € 26 miljoen in 2027 tot € 129 miljoen in 2032.

3.23 Afschaffen verlaagd tarief kleine brouwerijen

Maatregel
Accijns op bier wordt berekend aan de hand van het alcoholpercentage. Voor zelfstandige brouwerijen die per kalenderjaar gemiddeld niet meer dan 200.000 hectoliter bier produceren (hierna: kleine brouwerijen) en die voldoen aan de overige voorwaarden geldt een verlaagd tarief van € 7,51 per hl per % vol.

Met deze maatregel wordt het verlaagde tarief voor kleine brouwerijen afgeschaft vanaf 1 januari 2028.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)
Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Afschaffen verlaagd tarief kleine brouwerijen	0	0	2	2	2	2	2

Raming
Voor de gegevens voor de raming van de opbrengst in de bieraccijns zijn cijfers gebruikt van de inkomstenraming van het ministerie van Financiën op basis van het CEP2026 van het CPB. Voor de gegevens over gerealiseerde opbrengsten in verlaagd en regulier tarief zijn gegevens gebruikt van het dashboard Douane van augustus 2026.

De opbrengst van de bieraccijns is inclusief geplande indexatie € 440 miljoen in 2028. Dit bedrag is geïndexeerd naar prijzen 2026 € 415 miljoen in 2028, aflopend naar € 377 miljoen in 2032. De opbrengst van bieraccijns van kleine brouwerijen is 6,2% van de totale opbrengst in de bieraccijns. Dit komt neer op € 26 miljoen in 2028, aflopend naar € 23 miljoen in 2032.

De opbrengst van de maatregel wordt geraamd door de opbrengst te bepalen als het reguliere tarief wordt gehanteerd, in plaats van het verlaagde tarief, dus door te vermenigvuldigen met 8,12 / 7,51. Hier wordt nog een gedragseffect van 20% van afgehaald, en het btw-tarief van 21% wordt er bij opgeteld.

3.24 Gedeeltelijk verlengen accijnskorting benzine met 1 jaar

Maatregel
De accijnskorting op benzine wordt in 2027 gedeeltelijk verlengd. Hier is € 900 miljoen voor gereserveerd, waarvoor € 1 miljoen voor Caribisch Nederland en € 899 miljoen voor Europees Nederland.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)
Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Kosten deel benzineaccijns	0	-764	0	0	0	0	0
Kosten deel btw	0	-135	0	0	0	0	0
Kosten deel Caribisch Nederland	0	-1	0	0	0	0	0
Totale kosten gedeeltelijk verlengen accijnskorting benzine met 1 jaar	**0**	**-900**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Raming
De kosten van de accijnskorting zijn taakstellend € 899 miljoen voor Europees Nederland en € 1 miljoen voor Caribisch Nederland. Het tarief voor benzineaccijns in Europees Nederland is gebaseerd op gegevens van de CEP2026 van het CPB.

De opbrengst van benzineaccijns volgens de inkomstenraming van het ministerie van Financiën op basis van het CEP2026 van het CPB is € 4.916 miljoen. Hierin is de accijnskorting al meegenomen. Zonder deze accijnskorting is de accijnsopbrengst van benzine € 5.703 miljoen. De kosten van € 899 miljoen zijn geïndexeerd naar prijspeil 2027, vervolgens is het btw-deel eraf gehaald, rekening houdend met dat 16% zakelijk rijdt en niet btw-plichtig is, gebaseerd op gegevens van SPARK in mei 2026. Omgerekend naar prijspeil 2026 komt dit neer op € 764 miljoen kosten in het accijnsdeel, en € 135 miljoen in het btw-deel.

Om rekening te houden met een gedragseffect wordt, in prijspeil van 2027, het bedrag opgehoogd met 20%, en komen de totale kosten in de accijns uit op € 979 miljoen. Dit is 17,16% van de totale benzineaccijnsopbrengst, wat betekent dat er een korting van 17,16% op het accijnstarief van benzine gegeven moet worden. Deze korting van 17,16% wordt vervolgens ook gegeven op de accijnstarieven op Caribisch Nederland.

Het basispad[16] van het accijnstarief op benzine is jaarlijks geïndexeerd met de tabelcorrectiefactor. In 2027 is het basispadtarief van de benzineaccijns € 1.028,12 per 1.000 liter. Met de korting wordt er € 176,43 per 1.000 liter korting gegeven, wat neerkomt op een nieuw accijnstarief van benzine van € 851,69 per 1.000 liter, dus € 0,85169 per liter.

Voor Caribisch Nederland zorgt de korting voor een verlaging van het benzineaccijnstarief van 31,86 USD per 1.000 liter op Bonaire en 24,27 USD per 1.000 liter op Saba en St. Eustatius naar 26,39 USD respectievelijk 20,11 USD per 1.000 liter. Er wordt rekening gehouden met een gedragseffect van 20%. De verlaging zorgt voor een derving van € 1 miljoen. Deze bedragen zijn in het prijspeil van 2026 en worden in 2027 geïndexeerd met de tabelcorrectiefactor.

[16] De afgelopen jaren kennen de accijnstarieven een korting.. Met het basispad wordt het tariefpad bedoeld dat er zou zijn geweest zonder korting. Dit basispad wordt jaarlijks geïndexeerd.

3.25 Verlengen accijnskorting diesel en deels doortrekken korting benzine en diesel (NvW)

Maatregel
De accijnskorting op diesel wordt in 2027 verlengd. Hiermee komt de accijnskorting voor diesel in 2027 uit op € 0,12 per liter. Daarnaast wordt de accijnskorting voor benzine en diesel in 2028 deels doorgetrokken. De accijnskorting in 2028 bedraagt € 0,10 per liter benzine en € 0,07 per liter diesel.

Voor benzine wordt ook een korting op Caribisch Nederland doorgevoerd (er wordt geen dieselaccijns wordt geheven op Caribisch Nederland). Voor Caribisch Nederland zorgt de korting voor een verlaging van het benzineaccijnstarief van 0,003 USD per liter op Bonaire en 0,002 USD per liter op Saba en St. Eustatius.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)
Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Kosten deel benzineaccijns	0	0	-417	0	0	0	0
Kosten deel dieselaccijns	0	-468	-254				
Kosten deel btw	0	-8	-78	0	0	0	0
Kosten deel Caribisch Nederland	0	0	-1	0	0	0	0
Totale kosten gedeeltelijk verlengen accijnskorting tot en met 2028	0	**-475***	**-750**	**0**	**0**	**0**	**0**

*Telt niet op door afronding

Raming
De verwachte accijnsopbrengsten voor 2027 en 2028 zoals geraamd door het ministerie van Financiën vormen de grondslag voor de raming. Deze grondslag is vermenigvuldigd met de procentuele accijnskorting in het desbetreffende jaar om de derving per brandstofsoort te berekenen. Vervolgens is een 20% standaard gedragseffect (conform het met het CPB afgestemde gedragseffectenmemo) toegepast waardoor de derving 20% lager uitvalt. Dat komt door een toename van de vraag naar brandstof als gevolg van de lagere accijnzen. Deze derving is vervolgens opgehoogd met de lagere btw-inkomsten over de accijns. Voor benzine wordt ervan uitgegaan dat 84% van de grondslag btw-plichtig is en voor diesel dat 8% van de grondslag btw-plichtig is. Tot slot is de raming met de BBP-deflator teruggezet naar prijspeil 2026.

3.26 Aanpassen afvalstoffenbelasting en CO_2-heffing voor afvalverbrandingsinstallaties

Maatregel

Met deze maatregelen wordt de belastingverhoging voor afvalverwerking uit het Belastingplan 2026 deels teruggedraaid. Het gaat om de volgende maatregelen:

Maatregelen in de CO_2-heffing voor afvalverbrandingsinstallaties (AVI's)

- Het tarief van de CO_2-heffing groeit vertraagd in naar € 304 per ton CO_2 in 2035 in plaats van 2030.
- Het afbouwpad van de AVI correctiefactor wordt vertraagd naar 0 in 2035 in plaats van 0 in 2033.

Tariefmaatregel afvalstoffenbelasting (ASB)

- Het tarief van de afvalstoffenbelasting wordt verlaagd naar € 81 per ton vanaf 2030.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
CO_2-heffing	0	-13	-33	-74	44	46	73
Afvalstoffenbelasting	0	2	-167	-133	-163	103	-142
Totaal	0	-11	-200	-207	-118	-57	-69

Raming

De grondslagen voor de CO_2-heffing en afvalstoffenbelasting zijn gebaseerd op data van de Nederlandse Emissieautoriteit (NEA) en Rijkswaterstaat[17]. De KEV[18] en de impactstudie van Trinomics[19] zijn gebruikt voor de ontwikkeling van de grondslagen en voor het bepalen van de verwachte gedragseffecten. Hierin is de verwachte doorwerking van het afvalpakket uit Belastingplan 2026 op de grondslag meegenomen om het basispad na doorvoering daarvan te bepalen.

Gedragseffecten

In de raming is rekening gehouden met drie gedragseffecten:

- Op basis van een prijselasticiteit van -0,2 voor huishoudens en -0,4 voor bedrijven conform het gedragseffectenmemo dat is opgesteld in afstemming met het CPB is de doorwerking van dit maatregelenpakket op de grondslag berekend. Hierbij is rekening gehouden met een doorwerking van de CO_2-heffing op de prijs van verbrand afval. Door de langzamere ingroei van de CO_2-heffing en de verlaging van het tarief binnen de afvalstoffenbelasting neemt de kostprijs voor het verwerken van afval af. Op basis van de prijselasticiteiten is de toename van de grondslag berekend ten gevolge van deze kostprijsdaling.
- Door de langzamere ingroei van de CO_2-heffing en de verlaging van de afvalstoffenbelasting neemt de financiële prikkel om CO_2 af te vangen en ondergronds op te slaan (CCS) af omdat het financiële voordeel van een ton afgevangen CO_2 kleiner wordt. In de raming is er rekening mee gehouden dat CCS pas in een later jaar en in mindere mate zal worden ingezet bij AVI's door deze afgenomen financiële prikkel. Dit zorgt voor een opbrengst bij de CO_2-heffing vanaf 2030, ondanks een verlaging van het tarief. Ook structureel is er sprake van een opbrengst. De grondslag neemt toe, terwijl het tarief uiteindelijk op hetzelfde niveau uitkomt als in het basispad.
- In de raming van het afvalpakket uit Belastingplan 2026 is aangenomen dat de importstroom van afval volledig weg zou vallen door de kostprijsstijging. Doordat de kostprijs van afval afneemt door deze

[17] Rijkswaterstaat (2025) Afvalverwerking in Nederland, gegevens 2023.
[18] PBL, TNO, CBS en RIVM (2025), Klimaat- en Energieverkenning 2025, Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving.
[19] Trinomics (2025), Impact of the reform of the waste tax and CO2 levy for waste incinerators.

maatregelen is de verwachting dat de importstroom weer licht toeneemt ten opzichte van het afval pakket uit Belastingplan 2026 en dus niet volledig verdwijnt.

Op basis van deze gedragseffecten is de grondslag na doorvoering van de genoemde maatregelen berekend. Vervolgens is de nieuwe opbrengst van de CO_2-heffing en de afvalstoffenbelasting berekend om tot de budgettaire impact van de maatregelen te komen.

3.27 Verhogen tarief belasting op leidingwater met € 0,10 per m^3

Maatregel
Met deze maatregel wordt het tarief van de belasting op leidingwater verhoogd met € 0,10 per m^3 per 2027. Hiermee wordt het tarief voor de belasting op leidingwater per 2027 verhoogd van € 0,437 naar € 0,537 per m^3 in prijspeil 2026.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)
Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Verhogen belasting op leidingwater met € 0,10 per m^3	0	111	111	111	111	111	111

Raming
De grondslag is gebaseerd op de inkomstenraming van het ministerie van Financiën (op basis van de cMEV27 van het CPB). De verwachte opbrengst van de belasting op leidingwater voor 2027, voor verhoging van het tarief, is € 491 mln. Gedeeld door het tarief in 2027 voor de verhoging komt dit neer op een grondslag van 1.096 miljoen m^3 leidingwater in 2027.

Op basis van CBS-data over het totale verbruik van leidingwater is het aandeel huishoudens en bedrijven in de belastbare grondslag berekend. Dit komt neer op 73% verbruik bij huishoudens en 27% bij bedrijven. Vervolgens is rekening gehouden met een prijselasticiteit van -0,15 voor bedrijven en -0,075 voor huishoudens conform het gedragseffecten memo dat is opgesteld samen met het CPB. Aan de hand van de prijselasticiteiten en de verdeling van de belastbare grondslag tussen bedrijven en huishoudens is de totale grondslagafname ten gevolge van de tariefstijging berekend. Op basis van de nieuwe grondslag en het nieuwe tarief is de budgettaire opbrengst van de verhoging van de belasting op leidingwater met € 0,10 per m^3 berekend. Aan de hand van de BBP-deflator is de opbrengst teruggezet naar prijspeil 2026.

3.28 Verlagen tarief vliegbelasting voor langeafstandsvluchten

Maatregel

Met deze maatregel wordt het hoogste tarief binnen de gedifferentieerde vliegbelasting verlaagd naar tarief gelijk aan dat voor langeafstandsvluchten in Duitsland. Hierdoor wordt het tarief voor langeafstandsvluchten per 2027 verlaagd naar € 59,43.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Verlagen tarief vliegbelasting langeafstandsvluchten	0	-61	-61	-61	-61	-61	-61

Raming

De grondslag van de raming is gebaseerd op de inkomstenraming van het Ministerie van Financiën (gebaseerd op de cMEV27 van het CPB). De verwachte opbrengst van de vliegbelasting in 2027 is € 1.000 mln. in prijspeil 2026. Op basis van CBS-data en het onderzoeksrapport van CE delft naar de effecten van tariefdifferentiatie in de vliegbelasting[20] is de verdeling van het vliegverkeer per afstandscategorie bepaald. Dit komt neer op 76% in categorie 1, 6% in categorie 2 en 19% in categorie 3.

Aan de hand van de gedragseffecten zoals die geschat zijn door CE Delft in het eerdergenoemde rapport is bepaald wat het effect is van een verlaging van het tarief in categorie 3 naar € 59,43 op de verdeling van het aantal passagiers over de drie categorieën. Vervolgens is de nieuwe grondslag per categorie na verlaging van het tarief voor langeafstandsvluchten berekend. De verwachting is dat het aantal passagiers in categorie 3 licht stijgt en in categorie 1 licht afneemt. Op basis van de nieuwe grondslagen en tarieven is de budgettaire derving van de verlaging van het tarief voor langeafstandsvluchten berekend.

[20] CE Delft (2025) *Effecten van een afstandsafhankelijke vliegbelasting.*

3.29 Incidenteel verlagen verlaagde tarief energiebelasting voor de glastuinbouw

Maatregel

Het kabinet stelt voor om per 1 januari 2027 het verlaagde energiebelastingtarief voor aardgas dat wordt ingezet ter bevordering van het groeiproces van tuinbouwproducten (vanaf nu: verlaagde tarief voor de glastuinbouw) incidenteel te verlagen. Het verlaagde tarief voor de glastuinbouw wordt geleidelijk afgebouwd over de periode 2025-2034. Het verlaagde tarief is per wet vormgegeven als een percentage van het reguliere tarief op aardgas binnen de energiebelasting. Onderstaande tabel geeft de percentages en tarieven (prijspeil 2026) in 2027 voor zowel het basispad als de voorgestelde maatregel.

Verbruik	% basispad	% maatregel	€ basispad	€ maatregel
0 – 170.000 m^3	37	30	0,22224	0,18020
170.000 1.000.000 m^3	53	47	0,18085	0,16038
1.000.000 – 10.000.000 m^3	100	54	0,22269	0,12025
> 10.000.000 m^3	100	100	0,05444	0,05444

De verlaging van het verlaagde tarief voor de glastuinbouw is gekoppeld aan de introductie van de bijmengverplichting groen gas. Door deze bijmengverplichting stijgen de tarieven per m^3 gas naar verwachting met ongeveer 1,5 eurocent in 2027. Als het wetsvoorstel waarin de bijmengverplichting is opgenomen niet aangenomen wordt voor het einde van het jaar, gaat de verlaging van het verlaagde tarief voor de glastuinbouw ook niet door.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Verlaging verlaagde tarief voor de glastuinbouw	-51	0	0	0	0	0

Raming

De raming is gebaseerd op realisatiecijfers van de Belastingdienst. Die cijfers zijn beschikbaar tot en met belastingjaar 2024. Uit de realisatiecijfers blijkt hoeveel m^3 aardgas jaarlijks wordt belast onder het verlaagde tarief voor de glastuinbouw en hoe die grondslag is verdeeld over de schijven. De realisaties zijn opgehoogd naar niveau 2027 door rekening te houden met (i) de ontwikkeling van het aardgasverbruik in de sector volgens de KEV2025 en (ii) de afbouw van de inputvrijstelling vanaf 2025. Per saldo is het belaste verbruik in 2027 hoger dan in 2024 het geval was. De grondslagen per schijf zijn vermenigvuldigd met de tariefsverlagingen per schijf. Hieruit volgt een derving van 51 miljoen euro in 2027, in prijzen 2026.

Normaalgesproken wordt bij aanpassingen van tarieven in de energiebelasting rekening gehouden met een gedragseffect (elasticiteit van -0,2). Dit gedragseffect groeit standaard in zes jaar in, omdat huishoudens of bedrijven tijd nodig hebben om aanpassingen te doen. Voor deze maatregel is echter geen gedragseffect meegenomen. Ten eerste betreft het een incidentele verlaging, die naar verwachting nauwelijks invloed heeft op de uiteindelijk verduurzaming van de sector. Ten tweede staat de kostenstijging van de bijmengverplichting tegenover de verlaging van de belastingtarieven. Gemiddeld genomen betalen tuinders hierdoor ongeveer evenveel per verbruikte m^3 aardgas.

3.30 Verhogen onbelaste reiskostenvergoeding Caribisch Nederland

Maatregel

Naar aanleiding van de hoge brandstofprijzen door het afsluiten van de straat van Hormuz is besloten om de onbelaste reiskostenvergoeding in (Europees) Nederland te verhogen van € 0,23 naar € 0,25 per kilometer. Op de BES eilanden wordt de onbelaste reiskostenvergoeding verhoogd volgens het 'comply or explain'-principe met 2 dollarcent, van USD 0,20 naar USD 0,22 per kilometer met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2026. Het budgettaire effect van het verhogen van de onbelaste reiskostenvergoeding op de BES eilanden.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Verhogen onbelaste reiskostenvergoeding CN	0	0	0	0	0	0	0

Raming

De onbelaste kilometervergoeding gaat met 2 dollarcent omhoog. Dit zorgt voor een budgettaire derving omdat er minder opbrengsten binnen komen in de inkomstenbelasting. Het is echter aan de werkgever om te bepalen hoe hoog de kilometervergoeding is. Als de kilometervergoeding lager is dan 22 dollarcent dan kan de extra kilometer vergoeding niet volledig worden verzilverd. Daarnaast ontbreekt exacte data over de gereden zakelijke kilometers door werknemers op de BES eilanden. Het is daarom lastig om tot een exacte inschatting te komen van de budgettaire derving. Voor het opstellen van de raming is een bovenschatting gemaakt. Als een boveninschatting op minder dan € 0,5 mln. euro uitkom wordt het budgettaire effect van de maatregel op nihil ingeschat. Voor het opstellen van realistische (boven)schattingen is gebruik gemaakt van gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek, Belastingdienst Caribisch Nederland en het onderzoek van Motivaction naar de onbelaste reiskosten vergoeding in Europees Nederland.

In de bovenschatting gaan we uit van circa 10.000 werkende die gemiddeld 30 zakelijke kilometers afleggen en volledig kunnen genieten van de maatregel. Deze bovenschatting schat het effect in op minder dan € 0,5 mln. euro. Het verwachtte budgettaire effect van de maatregel is daarmee nihil.

3.31 Tijdelijk verlagen tarieven vrachtwagenheffing van 1 september tot en met 31 december

Maatregel

Per 1 juli 2026 geldt in Nederland de vrachtwagenheffing. De vrachtwagenheffing is een tarief per gereden kilometer. Hoe schoner en lichter het voertuig, hoe lager het tarief per kilometer. Van 1 september tot en met 31 december 2026 worden de tarieven tijdelijk verlaagd met 22,3% van gemiddeld 19,1 naar 14,8 cent per kilometer. Hiermee komt het kabinet het wegvervoer tegemoet bij de sterk gestegen brandstofkosten door het conflict in het Midden-Oosten en de daarmee samenhangende verstoringen op de energiemarkten. Deze maatregel is eerder vooruitlopend op wetgeving bij beleidsbesluit goedgekeurd en wordt nu alsnog voorzien van een wettelijke grondslag in het Belastingplan 2027.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Tijdelijke verlaging vrachtwagenheffing	-80	0	0	0	0	0	0

Raming

Voor de invoering per 1-7-2026 is voor 2026 eerder een opbrengst geraamd van € 555 miljoen, met een gemiddeld tarief van circa 19,1 cent per kilometer. De grondslag betreft het aantal gereden kilometers op het heffingsnetwerk (hoofdwegennet en een aantal N-wegen), welke geraamd zijn op circa 5,8 miljard kilometers. Een verlaging met 22,3% komt neer op een gemiddelde verlaging met circa 4,3 cent per kilometer naar gemiddeld circa 14,8 cent per kilometer. De verlaging geldt voor vier maanden. Naar rato naar de eerder geraamde opbrengsten komt de budgettaire derving naar verwachting daarmee uit op circa € 80 mln. Omdat het een tijdelijke maatregel betreft worden geen gedragseffecten verondersteld.

4 Wetsvoorstel Wet fiscale stimulering startups en scale-ups

4.1 Fiscale regeling aandelenopties werknemers startups en scale-ups

Maatregel

De fiscale behandeling van aandelenoptierechten van werknemers van startups en scale-ups wordt aangepast. De wijzigingen gaan in per 1-1-2027 en gelden ook voor aandelenoptierechten toegekend op of na 17 april 2025. De wijzigingen betreffen:

- Een verruiming van de definitie van startende onderneming naar startup of scale-up. De nieuwe formulering kwalificeert een start-up of scale-up als een onderneming die is gericht op snelle groei door middel van een schaalbaar en herhaalbaar verdienmodel dat zijn oorsprong vindt in innovatie. RVO beoordeelt dit. Verder moet het gaan om niet-beursgenoteerde ondernemingen en zijn aanmerkelijkbelanghouders uitgesloten. Vervallen zijn de eisen dat het bedrijf maximaal 5 jaar mag bestaan, en de maximale jaaromzet van € 30 miljoen;
- Een grondslagversmalling tot 65% op het inkomen uit aandelenopties voor de loonheffing; en
- Het heffingsmoment verschuift van uiterlijk het moment van verhandelbaar worden naar uiterlijk het moment dat de werknemer de aandelen verkoopt.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Invoeren regeling aandelenopties werknemers startups en scale-ups	0	-49	-49	-50	-51	-52	-19

Raming

Omdat in de loonheffingsdata van de Belastingdienst niet uitgesplitst wordt naar aandelenopties is voor de raming gebruik gemaakt van een andere gegevensbron, namelijk het totaal van aandelenopties voor werknemers op de balans van bedrijven zoals het CBS dat rapporteert. In 2023 bedroeg dat € 576 miljoen. Opgehoogd met de BBP-ontwikkeling komt dit in 2027 uit op € 683 miljoen. Onder enkele aannames kan dit omgerekend worden naar een jaarlijks toegekend bedrag van € 152 miljoen.

Op basis van voorgaande ramingen wordt verondersteld dat 20% hiervan reeds onder de huidige regeling voor startende ondernemingen valt. Onder de nieuwe regeling wordt de definitie versoepeld. Er is aangenomen dat van het deel dat nog niet onder oude definitie viel de helft niet-beursgenoteerde ondernemingen en daarvan 80% onder de voorwaarden valt. Onder die veronderstelling valt 52% van de grondslag onder de nieuwe regeling. Daarnaast moet nog rekening worden gehouden met bedrijven met buitenlandse moeders die wel onder de regeling zullen vallen, maar niet in bovengenoemde statistiek vertegenwoordigd zijn. Dit is een ophoging met circa 10% en is geschat op basis van gegevens van de sector. Verwacht wordt dat jaarlijks € 87,1 miljoen per jaar aan huidige aandelenopties onder de nieuwe regeling gaat vallen.

Het is aannemelijk dat door de nieuwe regeling meer bedrijven die gelden als startups en scale-ups gebruik zullen maken van aandelenopties voor werknemers en de bedrijven die dit al doen voor een groter bedrag. Op basis van ervaringen in omringende landen (zie het rapport Opties voor groei: Medewerkersparticipaties, de fiscaliteit en het startupklimaat, in opdracht van Rijksdienst Ondernemend Nederland (2024), is als gedragseffect een verdubbeling van de grondslag aangenomen.

Voor de berekening van de budgettaire effecten dient nog een aantal veronderstellingen gedaan te worden zoals over het rendement op de aandelen (5,2% op basis van Commissie Parameters), een gemiddelde periode van vijf jaar tussen verhandelbaarheid en verkoop en een gemiddeld marginaal tarief in box 1 van 50% (33% inclusief de grondslagversmalling.

De budgettaire derving ontstaat door een combinatie van uitstel van het heffingsmoment dat tot een uitstel van belastingheffing in box 1 en een derving in box 3 leidt, de grondslagversmalling in box 1 en de toename van

het gebruik van de regeling. Het uitstel en de ingroei van nieuwe gebruikers leidt aanvankelijk tot een hogere derving die in de eerste jaren nog verder toeneemt. Het uitstel wordt in latere weer ingelopen waardoor de structurele derving uiteindelijk weer kleiner is.

4.2 Stapsgewijs afschaffen stakingsaftrek en meewerkaftrek

Maatregelen

De stakingsaftrek is een aftrekpost in de inkomstenbelasting voor ondernemers die hun onderneming staken. De aftrekpost vermindert de belastbare stakingswinst. Ondernemers hebben één keer in hun leven recht op deze aftrekpost. De hoogte bedraagt € 3.630 en wordt niet geïndexeerd. De meewerkaftrek is een aftrekpost voor ondernemers met een fiscale partner die zonder vergoeding (of voor minder dan € 5.000) meewerkt in de onderneming. De hoogte van de meewerkaftrek hangt af van het aantal meegewerkte uren volgens onderstaande tabel.

Aantal meegewerkte uren	Aftrek
Minder dan 525	Geen
525 – 875	1,25% van de winst
875 – 1225	2% van de winst
1225 – 1750	3% van de winst
1750 of meer	4% van de winst

Met de voorgestelde wijziging worden de stakingsaftrek en meewerkaftrek per 2027 voor 75% afgeschaft. Voor de stakingsaftrek betekent dit dat het bedrag daalt naar € 908, voor de meewerkaftrek dalen de percentages in de bovenstaande tabel naar een kwart van het huidige niveau. Per 2030 worden beide regelingen volledig afgeschaft.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)

Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Stapsgewijs afschaffen stakingsaftrek	0	13	12	12	16	15	15
Stapsgewijs afschaffen meewerkaftrek	0	5	5	5	6	6	6

Raming

De raming is gebaseerd op de integrale aangiftegegevens van de Belastingdienst. De gegevens van de Belastingdienst zijn beschikbaar over de belastingjaren tot en met 2024. Op basis van de aangiftegegevens is vastgesteld hoeveel ondernemers jaarlijks gebruikmaken van de stakingsaftrek en meewerkaftrek en wat het financiële voordeel is per ondernemer. Daarbij is rekening gehouden met de doorwerking op de MKB-winstvrijstelling (minder ondernemersaftrek betekent meer MKB-winstvrijstelling) en individuele kenmerken (bij ondernemers met een laag inkomen kan het voordeel bijvoorbeeld nihil zijn, doordat zij zowel met als zonder deze aftrekposten geen inkomstenbelasting betalen). Per saldo blijkt het budgettair belang van de stakingsaftrek in 2024 uit te komen op 17 miljoen euro, terwijl dat voor de meewerkaftrek 7 miljoen euro is.

De realisaties voor belastingjaar 2024 zijn vervolgens opgehoogd naar 2027. Voor beide regelingen is hiervoor het historisch groeipercentage van de regeling gebruikt (0,2% per jaar voor de meewerkaftrek en 0,3% voor de stakingsaftrek). De raming van het budgettair belang voor 2027 komt daarmee uit op 7 miljoen euro (lopende prijzen) voor de meewerkaftrek en 17 miljoen euro voor de stakingsaftrek. Voor de jaren na 2027 is aangenomen dat het budgettair belang gelijk blijft (in lopende prijzen).

Per 2027 worden beide regelingen voor 75% afgeschaft. De opbrengst van deze beperking is 13 miljoen voor de stakingsaftrek en 5 miljoen voor de meewerkaftrek. Het volledig afschaffen leidt per 2030 tot een opbrengst van 16 miljoen voor de stakingsaftrek en 6 miljoen voor de meewerkaftrek (in prijzen 2026). De opbrengst daalt licht over tijd, doordat de omvang van de regelingen in lopende prijzen gelijk blijft.

Er is in deze raming geen rekening gehouden met gedragseffecten. Doordat gebruik is gemaakt van integrale gegevens uit de aangifte inkomstenbelasting is de onzekerheid rondom deze raming beperkt.

5 Wetsvoorstel Wet aanvullende veiligehavenregels Wet minimumbelasting 2024

5.1 Wetsvoorstel Wet aanvullende veiligehavenregels Wet minimumbelasting 2024

Korte beschrijving van de maatregel
Het voorstel implementeert het OESO Side-by-Side-pakket wereldwijde minimumbelasting en bevat maatregelen waarmee bepaalde belastingstelsels onder voorwaarden kunnen worden gekwalificeerd als equivalent aan Pijler 2. Daarnaast bevat het pakket afspraken over een gunstigere behandeling onder Pijler 2 van bepaalde fiscale regelingen voor bedrijven met reële economische activiteit. Ten slotte bevat het reële economische activiteit. Ten slotte bevat het voorstel ook vereenvoudigingsmaatregelen.

Budgettair effect maatregel, prijspeil lopende jaar (2026)
Bedragen in mln. euro, '+' = saldoverbeterend/lastenverzwarend.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Side-by-side oplossing met VS	-73	-73	-73	-73	-73	-73	-73
Versoepelde behandeling belastingvoordelen	-33	-33	-33	-34	-34	-34	-35
UPE safe harbour	0	0	0	0	0	0	0
Vereenvoudigingen	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aanpassingen Pijler 2	**-106**	**-106**	**-106**	**-107**	**-107**	**-107**	**-108**

Kern van de raming
De raming is gebaseerd op de Nederlandse *Country-by-Country Reporting*-gegevens voor de jaren 2020 t/m 2023. Deze data bevatten gegevens over onder andere winst, omzet en bedrijfsmiddelen van multinationals per land. Op basis van deze gegevens is aan de hand van een model een basispad geraamd onder de aanname dat de Pijler 2 zonder aanpassingen geïmplementeerd zou worden. Van belang voor het basispad is welke landen de kwalificerende binnenlandse bijheffing, de inkomensinclusiemaatregel of de onderbelastewinst–maatregel hebben geïmplementeerd. Voor elk van deze drie onderdelen is de huidige status van implementatie of voornemen tot implementatie als uitgangssituatie gebruikt, ook voor de toekomst.

Aangenomen is dat in het basispad alleen bijheffing plaatsvindt bij landen met een gemiddeld effectief tarief van minder dan 15%, conform de oorspronkelijke raming van de minimumwinstbelasting. Een belangrijke aanname in dit model is dat, net zoals in de oorspronkelijk raming van de minimumwinstbelasting, dat bedrijven activiteiten en winsten uit laagbelastende jurisdicties naar Nederland zouden gaan verplaatsen. De budgettaire gevolgen van de beleidsmaatregelen zijn dan afgezet tegen dit basispad.

De *side-by-side safe harbour* heeft tot gevolg dat niet meer bijgeheven kan worden bij onderbelaste winsten in niet-implementerende laagbelastende jurisdicties van multinationals met een hoofdkantoor in landen die aan de side-by-side regime voldoen. In deze gevallen kan ook niet meer verwacht worden dat een deel van deze winsten naar Nederland zou vloeien. Aangenomen is dit alleen de Verenigde Staten betreft. Dit is in het model doorgerekend en zorgt voor een derving van € 90 miljoen.

De soepelere behandeling van belastingvoordelen beperkt de bijheffing met name bij de grotere landen met een vennootschapsbelastingtarief van minder dan 15%. Ten behoeve van de raming is aangenomen dat bedrijven in laagbelastende landen 50% van de ruimte tot de cap kunnen benutten met tax incentives. Daarbij is aangenomen dat de afschrijvingen gemiddeld 10% van de waarde van de activa bedragen. Dit heeft een budgettaire derving van € 35 miljoen tot gevolg.

De *UPE safe harbour* voor landen met een robuust binnenlands belastingstelsel is aan zeer strenge voorwaarden gebonden, zoals dat het land op 1 januari 2026 een systeem van binnenlandse bijheffing op basis van commerciële winsten heeft. De verwachting is dat slechts een handvol landen hier gebruik van kan maken. Dat zijn bovendien landen waar voldoende belasting wordt geheven, zodat ook zonder safe harbour geen bijheffing te verwachten is. Deze safe harbour heeft daarom een nihil budgettair effect.

De afgesproken vereenvoudiging (de *simplified ETR safe harbour*) wordt bepaald volgens een robuuste rekenmethode. Deze vereenvoudiging zorgt naar verwachting in de praktijk niet voor een versoepeling en heeft daarom geen budgettaire gevolgen. De raming pakt op korte termijn op de verschillende onderdelen net anders uit als gevolg van de eerder afgesproken geleidelijke afbouw van de *substance-based carve-out* in Pijler 2.

6 Certificering CPB

Centraal Planbureau

Certificering budgettaire ramingen Belastingplan 2027 en overige wetsvoorstellen

Deze publicatie certificeert de budgettaire ramingen van verschillende fiscale beleidsmaatregelen uit het wetsvoorstel Belastingplan 2027 en overige wetsvoorstellen in het pakket Belastingplan 2027. Het CPB heeft negentien fiscale maatregelen uitvoerig getoetst. Het CPB acht de ramingen van de budgettaire effecten van de maatregelen redelijk en neutraal.

Bij iedere budgettaire raming geeft het CPB een afzonderlijke inschatting van de onzekerheid. Tabel 2.1 geeft een overzicht van alle gecertificeerde maatregelen. In paragraaf 2 wordt de certificering van enkele specifieke ramingen toegelicht.

CPB - september 2026

Romain Rey, Thijs Busschots

Samenvatting en conclusies

Deze publicatie certificeert budgettaire ramingen van fiscale beleidsmaatregelen uit het wetsvoorstel Belastingplan 2027 en overige wetsvoorstellen in het pakket Belastingplan 2027. De certificering betreft de beoordeling van fiscale maatregelen die worden ingevoerd via nieuwe wetgeving en beleidsbesluiten.

In totaal zijn negentien fiscale maatregelen aan een uitvoerige toetsing onderworpen. Deze maatregelen zijn vermeld in tabel 2.1. De getoetste maatregelen hebben een budgettair effect van minimaal 50 mln euro, een sterk onzekere grondslag en/of grote gedragseffecten. Het CPB acht de budgettaire effecten van de beoordeelde ramingen redelijk en neutraal. Bij iedere budgettaire raming geeft het CPB een afzonderlijke inschatting van de onzekerheid. In paragraaf 2 wordt de certificering van en de onzekerheidsanalyse voor enkele specifieke ramingen toegelicht.

1 Inleiding

Certificering van de budgettaire ramingen houdt in dat het Centraal Planbureau (CPB) toetst of de ramingen neutraal en redelijk zijn.[1] Het CPB geeft daarbij aan wat de bijbehorende mate van onzekerheid is. Een raming kwalificeert als redelijk wanneer er bij het CPB geen betere bronnen of ramingsmethoden bekend zijn om de desbetreffende raming te maken. De term neutraal houdt in dat de raming geen systematische afwijking naar boven of naar beneden vertoont. Een gedetailleerde beschrijving van het toetsingskader is te vinden in de bijlage.

Het CPB certificeert in principe zowel de budgettaire raming voor de komende jaren als het structurele budgettaire effect. Standaard worden voor elke maatregel de beleidsmatige lasten gepresenteerd, die van belang zijn voor besluitvorming over het inkomstenkader.[2] In de budgettaire ramingen wordt rekening gehouden met eerste-ordegedragseffecten, maar niet met macro-economische doorwerking.[3]

In deze publicatie certificeert het CPB budgettaire ramingen van fiscale beleidsmaatregelen door het ministerie van Financiën, zoals opgenomen in het Belastingplan 2027 en overige wetsvoorstellen in het pakket Belastingplan 2027. Het CPB geeft een uitvoerige beoordeling van maatregelen met een geraamd budgettair effect van minimaal 50 mln euro en maatregelen met grote gedragseffecten of een sterk onzekere grondslag.[4] Daarbij wordt ingegaan op de ramingswijze, met nadruk op de berekening van de grondslag, en de validiteit van de gebruikte aannamen en ingeschatte gedragseffecten. In het bijzonder wordt gekeken naar onzekerheden in de raming, die kunnen voortkomen uit de gebruikte data, modellen, aannamen en mogelijk gedrag. Het CPB geeft daarbij per budgettaire raming een afzonderlijke inschatting van de onzekerheid van de puntschatting van het budgettaire effect.

---

[1] De oorsprong van de vastgelegde certificeringsronde is het advies van het vijftiende rapport van de Studiegroep Begrotingsruimte in 2016: Van saldosturing naar stabilisatie, Vijftiende rapport van de Studiegroep Begrotingsruimte, Den Haag, juli 2016, p.37 en 4 (link).
[2] Het kaderrelevante budgettaire effect wijkt in sommige gevallen af van de bijbehorende kasontvangsten of transactiebedragen naar belastingjaar. Om meer inzicht te bieden in budgettaire gevolgen op korte termijn, worden de bedragen bij afwijking ook volgens de kas- of transdefinitie vermeld.
[3] Zie voor een nadere toelichting de gezamenlijke publicatie van het CPB en het ministerie van Financiën: Gedragseffecten belastingmaatregelen, CPB, 2026 (link)
[4] Ramingen waarbij sprake lijkt van grote onzekerheid vanwege gedragseffecten of grote onderliggende verschuivingen kwalificeren voor een uitgebreide toetsing, omdat een raming van maximaal 50 mln euro in dat geval geen garantie is voor een relatief beperkt budgettair effect. Uitgebreide beoordeling is ook gewenst als een maatregel in de bijzondere belangstelling staat van het parlement.

Conform de aanbevelingen uit de evaluatie van de certificeringen van fiscale maatregelen[5] beschouwt het CPB niet alle maatregelen uit het Belastingplan 2027 en overige wetsvoorstellen. In deze certificeringsronde heeft het CPB ervoor gekozen om steekproefsgewijs maatregelen die een beperkte budgettaire omvang hebben (minder dan 50 mln), geen grote gedragseffecten teweegbrengen en geen grote onderliggende budgettaire verschuivingen kennen, te beschouwen. Tabel 1.1 geeft een overzicht van fiscale maatregelen die buiten beschouwing gelaten zijn, omdat deze zich niet in de steekproef bevinden.

Tabel 1.1 Overzicht niet-beschouwde maatregelen

Maatregel
Belastingplan 2027
Overdrachtsbelasting vrijstelling woningcorporaties
Afschaffen accijnsteruggaaf biobrandstof
Afschaffen willekeurig afschrijven starters
Afschaffen verlaagd accijnstarief kleine brouwerijen
Afschaffen startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid
Afschaffen verlaagde btw-tarief luchtballonvaart
Verruimen forfait innovatiebox van 25 dzd euro naar 100 dzd euro
Overige maatregelen
Stapsgewijs afschaffen stakingsaftrek
Stapsgewijs afschaffen meewerkaftrek

Het CPB heeft zes maatregelen nog niet gecertificeerd, zie tabel 1.2. Deze maatregelen worden nog nader beschouwd. De reden hiervoor is dat het tijdpad tussen aanlevering en publicatie te kort was om de toetsing zorgvuldig af te ronden. Er volgt nog een aanvullend certificeringsdocument voor de nader te beschouwen maatregelen.

Tabel 1.2 Overzicht nader te beschouwen maatregelen

Maatregel
Belastingplan 2027
Uitzonderen woningcorporaties van toepassingsbereik renteaftrekbeperking
Aanpassen afvalstoffenbelasting en CO_2-heffing afvalverbrandingsinstallaties
Niet afschaffen CO_2-heffing glastuinbouw
Incidentele verlaging verlaagd tarief glastuinbouw
Afschaffen bosbouwvrijstelling
Overige maatregelen
Wetsvoorstel VAT in the Digital Age (ViDA)

[5] Evaluatie certificering ramingen fiscale maatregelen, CPB Notitie, 2021 (link)

2 Certificering

Tabel 2.1 geeft een overzicht van de gecertificeerde maatregelen en de beoordeling daarvan. Het CPB acht de raming van de budgettaire effecten van de maatregelen neutraal en redelijk. In totaal krijgen voer maatregelen het onzekerheidsoordeel 'hoog', negen het oordeel 'gemiddeld' en zes maatregelen het oordeel 'laag'.

Tabel Error! No text of specified style in document.**.1** **Overzicht gecertificeerde maatregelen**

Maatregel	Geraamd budgettair effect								Onzekerheid
	mln euro (a)								
	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Struc.	
Belastingplan 2027									
Fiscale maatregelen koopkracht en IB BP2027									
a) Beperkt toepassen tabelcorrectiefactor in de inkomstenbelasting (IB)	0	1.502	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400	
b) Compenseren zorgpremies via verhoging tarieven eerste en tweede schijf	0	3.139	3.514	4.211	4.311	4.435	4.610	5.135	
c) Bevriezen aanvangspunt toptarief in 2027 op niveau 2026	0	749	749	749	749	749	749	749	Laag
d) Verlagen ouderenkorting met 100 euro	0	197	197	197	197	197	197	197	
e) Verhogen arbeidskorting met 173 euro op alle knikpunten	0	-1.362	-1.362	-1.362	-1.362	-1.362	-1.362	-1.362	
f) Verlagen tarieven eerste en tweede schijf met 0,06%-punt	0	-301	-301	-301	-301	-301	-301	-301	
Aanpassen behandeling valutaresultaten op afdekkingsinstrumenten onder deelnemingsvrijstelling in de vennootschapsbelasting	0	70	120	120	120	120	120	120	Hoog
Verlagen algemene overdrachtsbelasting (ovb) tarief voor woningen van 8% naar 7% (b)	0 (-226)	-75 (118)	-75 (-75)	-75 (-75)	-75 (-75)	-75 (-75)	-75 (-75)	-75 (-75)	Gemiddeld
Afschaffen aftrek specifieke zorgkosten	0	0	560	560	560	560	560	560	Gemiddeld
Bevriezen aftoppingsgrens pensioenopbouw t/m 2032 (b), (c)	0	31 (89)	66 (185)	102 (285)	139 (388)	182 (503)	229 (629)	229 (-129)	Gemiddeld
Afschaffen verlaagde btw-tarief sierteelt	0	0	305	305	305	305	305	305	Gemiddeld
Gedeeltelijk verlengen tijdelijke korting accijnzen op benzine en diesel	0	-1.375	-750	0	0	0	0	0	Gemiddeld
Verhogen onbelaste reiskostenvergoeding met € 0,02 naar € 0,25 per kilometer	-144	-185	-222	-216	-211	-206	-206	-206	Gemiddeld
Tijdelijk verlagen motorrijtuigenbelasting (mrb) tarief voor bestelauto's van ondernemers met 50% van 1 juli t/m december	-160	0	0	0	0	0	0	0	Laag
Tijdelijk verlagen mrb tarief vrachtauto's naar nihil van 1 juli t/m december	-35	0	0	0	0	0	0	0	Laag
Tijdelijk verlagen tarieven vrachtwagenheffing met 6 cent per kilometer van 1 oktober t/m december	-80	0	0	0	0	0	0	0	Laag
Indexeren alcoholaccijns	0	26	46	69	89	110	129	129	Laag
Afschaffen startersaftrek (d)	0	112	112	109	106	104	101	99	Laag

Afschaffen werkkostenregeling vrijstelling voor branche-eigen bedrijfsproducten	0	123	123	123	123	123	123	123	Gemiddeld
Aanpassen versobering youngtimerregeling	0	-58	5	-11	-11	-11	-11	-11	Hoog
Verhogen tarief belasting op leidingwater	0	111	111	111	111	111	111	111	Gemiddeld
Verlagen tarief vliegbelasting voor langeafstandsvluchten	0	-61	-61	-61	-61	-61	-61	-61	Gemiddeld
Overige wetsvoorstellen in pakket Belastingplan 2027									
Wetsvoorstel Side-by-Side (Pijler 2)	-106	-106	-106	-107	-107	-107	-108	-108	Hoog
Wetsvoorstel Invoering fiscale regeling aandelenopties startups en scale-ups (e)	0	-49	-49	-50	-51	-52	-54	-19	Hoog

(a) + is saldoverbeterend/lastenverzwarend
(b) Bedragen hebben betrekking op de beleidsmatige lastenontwikkeling (blo). De tussen haken gerapporteerde waarden zijn de bedragen op transactiebasis naar belastingjaar. Bij de Startnota zijn voor de overdrachtsbelasting en de aftoppingsgrens abusievelijk de transactie- in plaats van de blo-reeksen ingeboekt in het inkomstenkader.
(c) Structureel vanaf 2088 (transactiebasis)
(d) Structureel vanaf 2033
(e) Structureel vanaf 2056

Hieronder wordt de certificering toegelicht van de budgettaire ramingen met het onzekerheidsoordeel 'hoog', of met een budgettair effect van boven de 1 mld euro. Verdere toelichtingen van de raming van fiscale maatregelen die opgesteld zijn door het ministerie van Financiën bevinden zich als bijlage bij de wetsvoorstellen.

Fiscale maatregelen koopkracht en inkomstenbelasting Belastingplan 2027

In het Belastingplan 2027 is een zestal maatregelen opgenomen met betrekking tot box 1 van de inkomstenbelasting. Twee maatregelen zijn al in eerdere besluitvorming opgenomen. In het coalitieakkoord is besloten om de tabelcorrectiefactor niet volledig toe te passen in 2027 en 2028 (a). In het coalitieakkoord is besloten om lagere Zvw-premies, als gevolg van onder andere eigen risico maatregelen, te compenseren via hogere tarieven in box 1 (b). Deze reeks is daarna nog iets gewijzigd door Voorjaars- en Augustusbesluitvorming. De laatste vier maatregelen (c tot en met f) maken deel uit van het koopkrachtpakket voor 2027 en dragen bij aan budgettaire dekkingsopgaven.

a) Beperkt toepassen tabelcorrectiefactor in de inkomstenbelasting (IB)
b) Compenseren zorgpremies via verhoging tarieven eerste en tweede schijf
c) Bevriezen aanvangspunt toptarief in 2027 op niveau 2026
d) Verlagen ouderenkorting met 100 euro
e) Verhogen arbeidskorting met 173 euro op alle knikpunten
f) Verlagen tarieven eerste en tweede schijf met 0,06%-punt

Het CPB beoordeelt deze raming als neutraal en redelijk, met een lage onzekerheid. De maatregelen zijn geraamd op basis van de cMEV 2026 en doorgerekend met Mimosi, het CPB-microsimulatiemodel voor belastingen, sociale zekerheid, loonkosten en koopkracht. Het model vereist weinig aannames over parameters en maakt de simulaties op basis van administratieve data van hoge kwaliteit, waardoor er weinig onzekerheid in het model of de data zit.

Aanpassen behandeling valutaresultaten op afdekkingsinstrumenten onder deelnemingsvrijstelling in de vennootschapsbelasting

De behandeling van valutaresultaten in de deelnemingsvrijstelling wordt aangepast, zodat enkel nog onverwachte valutaresultaten kunnen worden vrijgesteld van vennootschapsbelasting (vpb). Resultaten uit deelnemingen vallen onder de deelnemingsvrijstelling binnen de vpb. Wanneer deelnemingen zijn aangegaan in een vreemde valuta, vallen ook resultaten uit wisselkoersschommelingen onder de deelnemingsvrijstelling. Ondernemingen kunnen kiezen het valutarisico af te dekken met derivaten, waarbij de wisselkoers voor een toekomstig moment vooraf wordt vastgelegd. Renteparitеit schrijft voor dat wanneer verwacht wordt dat een valuta zal afnemen in waarde, de rente op een lening in die valuta toeneemt, zodat er geen verwachte winst behaald kan worden op deze ontwikkeling. Doordat valutaresultaten op afdekkingsinstrumenten onder de deelnemingsvrijstelling konden worden ondergebracht, terwijl de rente aftrekbaar bleef, was het voorheen mogelijk om een fiscaal voordeel te behalen op verwachte valutaschommelingen. Met deze maatregel wordt dit voordeel weggenomen doordat alleen nog onverwachte valutaresultaten onder de deelnemingsvrijstelling vallen. Door overgangsrecht is de opbrengst in 2027 lager, vanaf 2028 wordt de structurele situatie bereikt.

De raming maakt gebruik van informatie over beschikkingen die zijn uitgevraagd bij de Belastingdienst. Deze gegevens zijn betrouwbaar en geven een neutraal beeld, al is deze informatie mogelijk niet volledig dekkend. De onzekerheid hieromtrent is echter beperkt, doordat de beschikkingen met substantieel budgettair belang zijn opgenomen. Deze grondslag wordt vermenigvuldigd met de verwachte wisselkoersontwikkeling. De verwachte wisselkoersontwikkeling is gebaseerd op future-contracten en rentespreads aangeleverd door het Agentschap van het ministerie van Financiën.

In de raming is rekening gehouden met het standaard gedragseffect voor de vpb van 20% voor winsten boven 500 dzd euro. Daarnaast blijkt uit informatie van de Belastingdienst dat afgegeven beschikkingen niet altijd worden gebruikt. De omvang hiervan is op 20% verondersteld. Deze aanname is met onzekerheid omgeven.

Het CPB beoordeelt de budgettaire raming als redelijk en neutraal, met een hoge mate van onzekerheid. De onzekerheid is hoog, aangezien het budgettaire belang van de regeling niet direct geobserveerd kan worden in aangiftegegevens, en verwachte koerswisselingen volatiel zijn. Daarnaast bevindt de budgettaire opbrengst zich bij een klein aantal bedrijven dat gebruik maakt van afdekkingsinstrumenten, waardoor de realisatie naar verwachting sterk afhankelijk is van de keuzes van een kleine set bedrijven.

Gedeeltelijk verlengen tijdelijke korting accijnzen op benzine en diesel

De huidige accijnsverlaging op brandstoffen wordt deels verlengd in 2027 en 2028. Dit komt neer op een accijnsverlaging van 18 eurocent in 2027 en van 10 eurocent in 2028 per liter benzine en een accijnsverlaging van 12 eurocent in 2027 en van 7 eurocent per liter diesel ten opzichte van het basispad.

Het uitgangspunt van de raming is de geraamde opbrengst van de brandstofaccijns in 2027 en 2028 zonder accijnsverlaging op basis van de CPB-ramingen. De gedeeltelijke verlenging van de korting op benzine in 2027 was reeds onderdeel van het coalitieakkoord en is daarom geraamd op basis van CEP 2026. De overige verlagingen komen voort uit de Augustusbesluitvorming en zijn geraamd op basis van de cMEV 2027. De raming is, hoewel plausibel, onzeker vanwege de grote energieprijsveranderingen, die via de totaalprijzen aan de pomp doorwerken in de keuzes van automobilisten en bedrijven en in prijsbeleid in buurlanden. Conform de nieuwe begrotingsregels is ook het directe effect op de btw-ontvangsten meegenomen in de raming.

Er is rekening gehouden met een standaard gedragseffect. Het gaat daarbij voornamelijk om veranderingen in autogebruik en prikkels tot tanken over de grens. Het gedragseffect betreft daarnaast ook een correctie voor veranderingen in autobezit en brandstofefficiency, die vanwege de tijdelijkheid van de maatregel minder voorkomend zijn. Het gedragseffect van 20% is een vast vuistregelpercentage op basis van theoretisch en empirisch onderzoek.

De raming is naar het oordeel van het CPB redelijk en neutraal, met een gemiddelde mate van onzekerheid. De onzekerheid komt voort uit het gedragseffect en de ontwikkeling van brandstofprijzen.

Aanpassen versobering youngtimerregeling

De maatregel betreft het gedeeltelijk terugdraaien van de versobering van de zogenoemde youngtimerregeling in de bijtelling voor auto's van de zaak. Deze regeling houdt in dat voor auto's van 15 jaar en ouder de bijtelling wordt berekend als 35% van de waarde in het economisch verkeer, in plaats van het reguliere bijtellingspercentage over de catalogusprijs. De eerder voorgestelde verhoging van de leeftijdsgrens van 15 naar 25 jaar wordt gedeeltelijk teruggedraaid: de leeftijdsgrens wordt vastgesteld op 17 jaar per 1 januari 2027 en vervolgens op 20 jaar per 1 januari 2028. Hierdoor blijven in 2027 ook auto's van 17 tot 25 jaar onder de youngtimerregeling vallen. Vanaf 2028 kunnen auto's vanaf 20 jaar gebruikmaken van de regeling, in plaats van pas vanaf 25 jaar. Daarmee blijft een groter deel van het bestaande wagenpark onder de youngtimerregeling vallen en kan een groter aantal nieuwe cohorten eerder instromen.

Voor de raming is gebruikgemaakt van administratieve gegevens van de Belastingdienst voor IB-ondernemers en aanvullende CBS-statistieken voor werknemers en directeuren-grootaandeelhouders (dga's). Voor IB-ondernemers zijn gedetailleerde aangiftegegevens beschikbaar, waaronder informatie over de leeftijd van de auto, de waarde in het economisch verkeer, de toegepaste bijtelling en het marginale belastingtarief. Voor werknemers en dga's ontbreekt dergelijke detailinformatie in de loonheffingen. Daarom is gebruik gemaakt van CBS-gegevens over het aantal personenauto's naar eigendom en bouwjaar. In de berekening is eerst de omvang en opbrengst van de huidige youngtimerregeling in kaart gebracht. Vervolgens is een inschatting gemaakt van het budgettaire effect ten opzichte van het basispad inclusief de voorgenomen versobering.
Er is in de raming rekening gehouden met grote gedragseffecten. Door de versobering zouden auto's van 20 tot 25 jaar niet langer onder de youngtimerregeling vallen. Gebruikers van deze auto's kunnen daarop reageren door de auto uit de bijtelling te halen, de bestaande auto aan te houden met reguliere bijtelling, of over te stappen naar een jongere auto met reguliere bijtelling. In het basispad wordt verondersteld dat circa twee derde van deze groep de auto uit de bijtelling zou halen en circa een derde zou overstappen naar een jongere auto met reguliere bijtelling. Door de versoepeling worden deze gedragsreacties voor deze groep grotendeels voorkomen. Voor zover bekend is er geen empirische literatuur over gedragseffecten van wijzigingen in de youngtimerregeling. De gehanteerde gedragseffecten zijn daarom gebaseerd op plausibiliteitsoverwegingen en ervaringen met eerdere wijzigingen in de autobelastingen rondom de bijtelling. Het CPB acht de gehanteerde gedragseffecten economisch plausibel, maar de raming is gevoelig voor deze aannames.

Ook zijn directe effecten op andere autobelastingen meegenomen. Door de gedeeltelijke terugdraaiing vindt er minder overstap naar nieuwe auto's plaats, wat leidt tot een lagere incidentele bpm-opbrengst dan in het basispad. Daarnaast is er sprake van een beperkte derving in de brandstofaccijnzen.

Het CPB acht de budgettaire raming van de maatregel redelijk en neutraal, met een hoge mate van onzekerheid. De geraamde opbrengst van de maatregel is in belangrijke mate afhankelijk van aannames over de omvang van de grondslag en over de aard en omvang van de gedragseffecten.

Wetsvoorstel Side-by-Side (Pijler 2)

De wereldwijde minimumbelasting Pijler 2 wordt op enkele onderdelen aangepast, het zogenoemde Side-by-Side pakket. Dit pakket bestaat uit drie onderdelen.[6] Onder voorwaarden kunnen belastingstelsels gekwalificeerd worden als equivalent aan de wereldwijde minimumbelasting, bepaalde fiscale regelingen voor bedrijven met reële economische activiteiten worden gunstiger behandeld, en er worden vereenvoudigingsmaatregelen ingevoerd. Deze aanpassingen leiden tot een derving van de opbrengst van de minimumbelasting ten opzichte van het basispad.

Het CPB heeft de oorspronkelijke raming van de invoering van de minimumbelasting in 2024 eerder gecertificeerd.[7] Sindsdien is de raming herzien door beschikbaarheid van recentere data, en doordat minder landen de minimumbelasting hebben ingevoerd dan destijds werd verondersteld. Door deze herziening is de opbrengst van Pijler 2 in het basispad hoger dan eerder gecertificeerd. De herziening van de raming valt buiten de scope van certificering door het CPB. De wijzigingen als gevolg van het Side-by-Side pakket worden wel afgezet tegen het nieuwe basispad.

De wijziging houdt in dat in ieder geval de Verenigde Staten een voldoende equivalent belastingstelsel heeft. Hierdoor kan Nederland niet meer bijheffen over onderbelaste winsten van Amerikaanse multinationals in laagbelastende jurisdicties. Deze wijziging zorgt voor het grootste deel van de derving. Daarnaast leidt de gunstigere behandeling van fiscale regelingen tot minder bijheffing bij landen met een vpb-tarief van minder dan 15%, maar met substantiële economische activiteiten. Het budgettaire effect van de overige vereenvoudigingen is naar verwachting nihil.

De raming volgt de methodiek die is toegepast bij de invoering van de wereldwijde minimumbelasting en maakt gebruikt van Country-by-Country Reporting-microdata (CbCR) van de OESO tussen 2020 en 2023. Deze gegevens zijn speciaal voor deze toepassing ontworpen en zijn geschikt voor deze raming. De data kennen enige onzekerheid over de omvang van winsten. Momenteel is bekend welke jurisdicties een binnenlandse bijheffing (QDMTT) hebben of zullen invoeren. De raming is daardoor neutraal en onderbouwd, maar zeer gevoelig voor wijzigingen in jurisdicties zonder QDMTT. In de raming wordt rekening gehouden met dezelfde gedragseffecten voor winstverschuiving als bij de raming voor invoering van de minimumbelasting.

De raming is naar het oordeel van het CPB redelijk en neutraal, met een hoge mate van onzekerheid. De belangrijkste bron van onzekerheid heeft betrekking op welke jurisdicties een QDMTT zullen invoeren, of mogelijk weer afschaffen. Veranderingen hierin kunnen een groot effect op de budgettaire raming hebben.

Invoeren fiscale regeling aandelenopties startups en scale-ups

Per 1 januari 2027 wordt er een fiscaal voordeel geïntroduceerd voor aandelenopties die werknemers van startups en scale-ups ontvangen als beloning. De regeling bestaat uit drie wijzigingen: de definitie van startups en scale-ups wordt verruimd; 35% van het inkomen uit aandelenopties wordt vrijgesteld van belasting in box 1; en het heffingsmoment verschuift naar het moment waarop de aandelen daadwerkelijk verkocht worden, in plaats van het moment waarop de aandelen verhandelbaar worden. De regeling geldt ook voor opties die zijn uitgegeven vanaf 17 april 2025. Alle opties die daarvoor zijn uitgegeven blijven onder het oude stelsel vallen. Aandelen die kwalificeren als lucratief belang zijn uitgesloten van de regeling.[8] Directeuren-grootaandeelhouders (dga's) zijn uitgesloten van de regeling.

---

[6] Zie voor een gedetailleerdere beschrijving van de wijzigingen: Kamerstuk II 2025/26, 25 087, nr. 361 en Kamerstuk II, 2025/26, 25 087, nr. 359 (link; link).

[7] Zie Certificering budgettaire raming wetsvoorstel Wet minimumbelasting 2024, CPB 2023 (link)

[8] Aandelen kwalificeren als lucratief belang wanneer ze aan een werknemer zijn gegevens als beloning voor werkzaamheden, maar tegen excessief voordelige voorwaarden; voordeliger dan een derde onder gelijke voorwaarde zou kunnen verkrijgen. Ook leningen en vorderingen kunnen onder lucratief belang vallen.

De raming van de grondslag is gebaseerd op geaggregeerde CBS-gegevens over het totaal aan aandelenopties op de balans van Nederlandse bedrijven. Daarnaast worden er voor de raming aannames gedaan over het gemiddeld aantal jaren tot uitoefening, en tot verkoop. Hierover zijn geen betrouwbare data beschikbaar. Verondersteld wordt dat werknemers hun opties gemiddeld 4,5 jaar aanhouden. Het CPB acht deze aanname redelijk en neutraal, maar deze is wel zeer bepalend voor de uitkomst van de raming en gaat gepaard met hoge onzekerheid. Vervolgens wordt een aanname gedaan over welk deel van deze grondslag opties van startups en scale-ups betreft. Aangenomen wordt dat dit door de uitbreiding van de definitie 52% betreft.

De budgettaire derving neemt in de eerste jaren toe, structureel is deze beperkter. In de jaren na invoering is de derving hoog, omdat het moment van heffen wordt uitgesteld naar het moment van verkoop. In de eerste jaren neemt de derving verder toe, doordat cohorten die onder de nieuwe regeling vallen langzaam ingroeien. Daarna neemt de derving af tot het structurele niveau doordat het effect van uitstel verdwijnt.

De maatregel leidt tot een structurele derving in box 3, omdat aandelenopties van startupmedewerkers na verhandelbaar worden niet langer tot de box 3-grondslag behoren. Ten opzichte van het basispad inclusief Wet Werkelijke Rendement wordt de waardeontwikkeling tussen verhandelbaar worden en verkoop in box 1 belast tegen circa 32% (gemiddeld rond 50% in box 1, verminderd met de vrijstelling van 35%), in plaats van in box 3 tegen 36%.

Er wordt rekening gehouden met een niet-standaard gedragseffect. Door de maatregel wordt het voor bedrijven aantrekkelijker om regulier loon om te zetten naar aandelenopties. Er wordt gerekend met een gedragseffect van 100% van de aanvankelijke omvang van aandelenopties. Dit gedragseffect kent een hoge onzekerheid, omdat er hierover geen geschikte literatuur of betrouwbare data beschikbaar is. Het rapport Opties voor Groei laat zien dat er grote verschillen zijn in het gebruik van aandelenopties tussen landen met verschillende fiscale regimes. Bovendien is het gedragseffect in theorie niet beperkt tot een aandeel van de omvang van aandelenopties, maar van de totale loonsom.

Het CPB beoordeelt de budgettaire raming als redelijk en neutraal. De mate van onzekerheid is hoog. Een belangrijke bron van onzekerheid is de aanname over het gemiddeld aantal jaar tot uitoefening van de optie. Daarnaast kent ook het deel van de grondslag dat zal voldoen aan de uitgebreide definitie van startups en scale-ups, en de mate van omzetting van regulier loon naar aandelenopties een grote onzekerheid.

Bijlage: Toetsingskader

Het CPB hanteert een toetsingskader voor de certificering van fiscale maatregelen. Eerst wordt bekeken of de raming van fiscale maatregelen in aanmerking komt voor uitgebreide beoordeling. Dat is het geval als het budgettaire effect volgens de raming van het ministerie van Financiën groter is dan 50 mln euro, de belastinggrondslag erg onzeker lijkt, er sprake kan zijn van sterke gedragseffecten, of als de maatregel politiek omstreden is.[9] Van belastingmaatregelen die niet aan deze criteria voldoen, maar (mogelijk) wel budgettaire gevolgen hebben, wordt een steekproef genomen. Maatregelen in de steekproef krijgen dezelfde uitgebreide beoordeling. Maatregelen die buiten de steekproef vallen en technische maatregelen zijn die naar hun aard geen budgettaire gevolgen hebben, worden bij de certificering verder buiten beschouwing gelaten.

Uitvoerige beoordeling

De toetsing begint met een aantal vragen, die uiteindelijk elk met 'ja' dienen te worden beantwoord.

1. Is de huidige stand van zaken duidelijk verwoord?
2. Is de beleidswijziging voldoende toegelicht?
3. Wordt de kwaliteit van de data voldoende toegelicht?
4. Worden de onzekerheden van de raming voldoende toegelicht?
5. Zijn de aannamen voldoende onderbouwd?
6. Volgt de ex-ante budgettaire raming logisch uit de data en de gemaakte aannamen?
7. Worden de aanwezigheid en inhoud van eerste-orde gedragseffecten toegelicht?
8. Is rekening gehouden met (directe) effecten op andere regelingen?

Verder wordt altijd naar de volgende aspecten van een raming gekeken en beoordeeld of de raming daarbij neutraal en redelijk is:

- Is er informatie over de omvang van de **grondslag**? Hoe betrouwbaar is deze informatie?
- Waarop zijn de **aannamen** gebaseerd en zijn deze aannamen redelijk? Komt de raming overeen met de uitkomsten die op basis van CPB-modellen kunnen worden verwacht?
- Zijn de **gedragseffecten** redelijk en in overstemming met wat in de literatuur gebruikelijk is? Als er geen literatuur is, zijn er dan vuistregels af te leiden uit informatie van de uitvoeringspraktijk bij eerdere beleidsveranderingen? Waarop zijn de gedragseffecten gebaseerd?

Onzekerheid

Het Centraal Planbureau geeft een inschatting van de onzekerheid van de raming. Vooralsnog wordt hierbij gebruikgemaakt van het kader dat geboden wordt door The Office for Budget Responsibility (OBR) in het Verenigd Koninkrijk. Zie daarvoor tabel B1 en hier.

Drie aspecten van de raming worden in beschouwing genomen: onzekerheden in de modellering, in de data en in het gedrag. De onzekerheid in het gebruikte model is afhankelijk van de gebruikte aannamen en

[9] Deze condities zijn vergelijkbaar met door de OBR gestelde condities.

de eenvoud waarmee een basispad en een variant berekend kunnen worden. Dataonzekerheden hangen samen met de hoeveelheid beschikbare relevante gegevens en de betrouwbaarheid van de bron. Onzekerheid kan ook voortkomen uit gedrag, wanneer er grote gedragseffecten te verwachten zijn en deze effecten moeilijk in te schatten zijn.

Tabel B1 Beoordelingscriteria onzekerheid

Beoordeling	Model	Data	Gedrag
Zeer hoog	Zeer moeilijk te modelleren Zeer gevoelig voor onverifieerbare aannamen	Zeer weinig data Slechte kwaliteit	Geen informatie over potentieel gedrag
Hoog	Zeer moeilijk te modelleren Zeer gevoelig voor onverifieerbare aannamen	Weinig data Veel van slechte kwaliteit	Gedrag is volatiel of sterk afhankelijk van factoren buiten het belastingstelsel
Gemiddeld-hoog	Moeilijk te modelleren Aanmaken basispad beperkt mogelijk Gevoelig voor aannamen	Niet systematisch verzamelde data Lastig te beoordelen externe bron Aannamen kunnen niet gemakkelijk worden gecheckt	Gedrag is moeilijk voorspelbaar
Gemiddeld	Enigszins moeilijk te modelleren Aanmaken basispad beperkt mogelijk	Incomplete data Hoogwaardige externe bron Verifieerbare aannamen	Aanzienlijke gedragsreacties of afhankelijk van factoren buiten belastingstelsel
Gemiddeld-laag	Modelleren is eenvoudig Aantal gevoelige aannamen	Hoge datakwaliteit	Gedrag is redelijk voorspelbaar
Laag	Modelleren is eenvoudig Nieuwe parameters voor bestaand beleid Weinig of geen gevoelige aannamen	Hoge datakwaliteit	Stabiele en voorspelbare gedragseffecten
Relevantie		[hoog – gemiddeld – laag]	
Totale beoordeling		[hoog – gemiddeld – laag]	

Voor elk van deze onzekerheidsaspecten zal de relevantie per raming variëren. De een-na-laatste rij beschrijft de relevantie van ieder aspect voor de desbetreffende raming. De laatste rij geeft een totaaloordeel over de raming op basis van de voorgaande afwegingen.